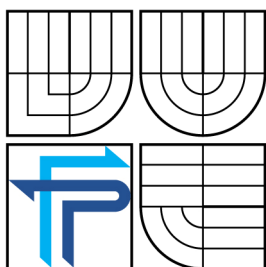

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

ÚSTAV EKONOMIKY

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

INSTITUT OF ECONOMICS

ROZDÍLY MEDZI ČESKOU A SLOVENSKOU ÚČETNÍ LEGISLATÍVOU

DISPARITIES IN CZECH AND SLOVAK ACCOUNTING LAW

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

Bc. MONIKA PETRÍKOVÁ

AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. Ing. ANNA FEDOROVÁ, CSc.

SUPERVISOR

BRNO 2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Monika Petříková

Podnikové finance a obchod (6208T090)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává diplomovou práci s názvem:

Rozdíly mezi českou a slovenskou účetní legislativou

v anglickém jazyce:

Disparities in Czech and Slovak Accounting Law

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Poznatky z literatury k právní úpravě českého a slovenského účetnictví

Analytické srovnání české a slovenské účetní legislativy

Vymezení důsledků rozdílů

Závěry

Seznam odborné literatury:

DVOŘÁKOVÁ,D.: Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS. Brno, Computer Press, 2008.ISBN 978-80-251-1950-1.

KOVANICOVÁ,D.: Finanční účetnictví:světový koncept. Praha, Bova Polygon,2006. ISBN 80-7273-095-9.

HINKE,J.: Účetní systém IAS/IFRS. Brno, Alfa, 2007. ISBN 978-80-903962-2-7.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Anna Fedorová, CSc.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2009/10.

Ing. Tomáš Meluzín, Ph.D.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA
Děkanka

V Brně, dne 7.2.2010

Abstrakt:

Diplomová práca rieši a analyzuje rozdiely medzi českou a slovenskou účtovnou legislatívou. Porovnáva najmä Zákon o účtovníctve v Českej a Slovenskej republike, České účtovné štandardy a Opatrenie MFSR zaoberajúce sa podrobnosťami o postupoch účtovania pre účtovné jednotky účtujúce v sústave podvojného účtovníctva.

Abstract:

The master thesis theses solve and analyze differences between the Czech and Slovak accounting legislation. It compares mainly the Act of accountancy in Czech and Slovak republik, the Czech accounting standards and arrangements of the Department of Finance SR dealing with circumstances of account manners for accounting units accounting in the double entry bookkeeping.

Kľúčové slová:

Analýza

České účtovné štandardy

Legislatíva

Opatrenie MF SR

Zákon o účtovníctve

Keywords:

Analyse

Czech accounting standards

Legislation

Arrangements of Department of Finance SR

Accounting act

Bibliografická citácia práce:

PETRÍKOVÁ, M. *Rozdíly mezi českou a slovenskou účetní legislativou* . Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2010. 72 s. Vedoucí diplomové práce doc. Ing. Anna Fedorová, CSc.

Čestné prehlásenie:

Prehlasujem, že predložená diplomová práca je pôvodná a spracovala som ju samostatne s pomocou vedúcej diplomovej práce.

Prehlasujem, že citácia použitých prameňov je úplná, že som neporušila autorské práva (v zmysle Zákona č. 121/2000 Sb. O právu autorskom a o právech súvisiacich s právom autorským).

V Brne dňa 25. mája 2010

.....

podpis

Pod'akovanie

Rada by som sa úprimne poďakovala vedúcej mojej diplomovej práce, doc. Ing. Anně Fedorovej za ochotu a trpezlivosť pri konzultáciách, za jej vecné, odborné pripomienky a námety k diplomovej práci.

Obsah

Úvod.....	10
1 Poznatky z literatúry k právnej úprave českého a slovenského účtovníctva	12
1.1 Právna úprava v Českej republike.....	13
1.2 Právna úprava v Slovenskej republike	14
1.3 Zákon o účtovníctve	14
1.3.1 I. časť – Všeobecné ustanovenia.....	16
1.3.2 II. Časť – Rozsah vedenia účtovníctva, účtovné doklady, účtovné zápisy a účtovné knihy	18
1.3.3 III. Časť – Účtovná závierka.....	23
1.3.4 IV. Časť – Spôsoby oceňovania.....	31
1.3.5 V.časť – Inventarizácia	35
1.3.6 VI. Časť – Úschova účtovných záznamov a účtovná dokumentácia.....	37
1.3.7 VII. Časť – Prechod zo slovenskej meny na menu euro (Záverečné ustanovenia v Českej republike)	39
1.3.8 VIII. Časť – Záverečné ustanovenia	39
2 Analytické porovnanie českej a slovenskej účtovnej legislatívy.....	42
2.1 Vytváranie syntetických a analytických účtov.....	42
2.2 Účtová trieda 0 – dlhodobý majetok	45
2.3 Účtová trieda 1 - Zásoby	47
2.4 Účtová trieda 2 – Krátkodobý finančný majetok	48
2.5 Účtová trieda 3- Zúčtovacie vzťahy.....	49

2.6	Účtová trieda 4 – Kapitálové účty a dlhodobé záväzky	50
2.7	Náklady a výnosy	50
3	Vymedzenie dôsledkov rozdielov	54
3.1	Rezervy	54
3.2	Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok	56
3.3	Rozvaha (balance) vs. Súvaha	60
3.4	Výkaz ziskov a strát	62
	Záver	66
	Použitá literatúra:	67

Úvod

Diplomová práca sa zaoberá analýzou českej a slovenskej účtovnej legislatívy, porovnávaním a zisťovaním rozdielov, ktoré medzi nimi sú.

Vo svete existuje množstvo odlišných účtovných systémov, ktoré fungujú. Tieto odlišnosti vznikajú najmä rozdielnym historickým, kultúrnym, ekonomickým ale aj politickým vývojom, v jednotlivých krajinách. Česká a Slovenská republika ako ešte donedávna jeden právny štát týmto vývojom prešli rovnako ako iné krajiny, ale systém, základy práva, spoločná história, kultúra, obyvatelia mali za následok veľmi podobné, miestami až rovnaké právne normy. Preto väzba našich krajín na uvedené faktory je veľmi silná.

Až vznikom samostatnej Slovenskej a Českej republiky v roku 1993, kedy bola rozdelená ČSFR na dva samostatné štáty, vznikali postupne v oboch krajinách rozdielne zákony a legislatíva ako taká. Aj napriek tomu, že oba štáty spája nielen spoločná minulosť, ale aj obyvatelia, ktorí vďaka tejto minulosti, ale aj rečovej dostupnosti stále migrujú z jednej krajiny do druhej, zákony sa uberajú inými smermi. S touto migráciou sa spája u mnohých občanov Slovenskej ale aj Českej republiky podnikanie. Často sa stretávame s tým, že podnikatelia žijúci v jednom štáte súčasne podnikajú aj v druhom štáte. Avšak na rozdiel od komunikačnej bariéry, ktorá je minimálna a ľudia sa medzi sebou dohovoria, nie vždy rozumejú rozdielnym právnym a účtovným legislatívam, ktoré sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

V prvej časti diplomovej práce riešim Zákon č. 563/1991 Sb. o účetníctví a Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve.

Druhá časť sa zameriava najmä na České účetní standardy č. 500/2002 Sb. a Opatrenie MF SR č. MF/23054/2002-92 pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva.

V tretej časti sa zameriam na vybrané rozdiely v postupoch účtovania pre podnikateľov.

Cieľom mojej diplomovej práce je zistiť, či sú, a ak áno, tak aké odlišnosti v postupoch účtovania pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v týchto krajinách a aké dôsledky pre podnikanie z nich vyplývajú.

1 Poznatky z literatúry k právnej úprave českého a slovenského účtovníctva

Rozvinutá trhová ekonomika dáva v dnešnej dobe účtovníctvu úplne iné rozmery. Vzrastajúca nielen migrácia obyvateľstva, ale aj potreba spoločností medzinárodne obchodovať medzi jednotlivými štátmi doviedla krajiny k jednotnému cieľu – stanovenie všeobecných pravidiel, noriem a povinností – úprava účtovníctva. Globalizáciou sa zvyšujú požiadavky spoločností na implementáciu kvalitných a medzinárodne uznávaných účtovných štandardov. Úprava účtovníctva ako taká prebieha v dvoch rovinách – národnej a medzinárodnej. Národná úprava je stanovenie pravidiel pre jeden štát. Medzinárodná úprava má za úlohu stanoviť pravidlá pre postupnú harmonizáciu účtovníctva a prispieť tak k zlepšeniu a harmonizácii účtovníctva na celom svete. Spoločnosti (ale aj štáty), ktoré obchodujú v medzinárodnom rozsahu sa vďaka harmonizácii účtovníctva lepšie orientujú v legislatíve a ekonomike druhého štátu a vďaka tomu majú lepší prehľad o fungovaní a ekonomickej situácii podnikov, jednoduchšie sa začleňujú do podnikania cudzích krajín.

Právna úprava v Českej a Slovenskej republike prešla za posledné obdobie výraznými zmenami. Tieto zmeny boli nevyhnutné vzhľadom k tomu, že obidva štáty sa začleňovali do štruktúr Európskej únie.

V obidvoch krajinách je základom pre vedenie účtovníctva zákon o účtovníctve. Pre nižšie právne formy regulácie účtovníctva sú to vyhlášky a opatrenia, ktoré vydávajú ministerstvá financií. Česká republika nahradila opatrenia, ktoré sa týkali postupov účtovania od 01.01.2003 účtovnými štandardmi. Slovenská republika sa aj naďalej riadi opatreniami, prípadne pokynmi, ktorými sa ustanovujú postupy účtovania. V Českej a Slovenskej republike je výrazná regulácia účtovníctva najmä zo strany vyššej moci štátu. Na obidva štáty však majú vplyv nadnárodné inštitúcie a organizácie, ktoré tento vplyv určitým spôsobom usmerňujú.

Medzi podstatné rozdiely v postupoch účtovania v SR, ČR a Medzinárodnými účtovnými štandardmi je, že obe krajiny uprednostňujú formálnu stránku pred podstatou určitej transakcie a sú značne orientované na daňové predpisy. Dôležité sú hlavne daňové pravidlá a potreby štátu. Z tohto pohľadu majú obe krajiny stále len pomaly sa približujúcu legislatívu a právnu úpravu k postupom účtovania na základe medzinárodných účtovných štandardov. Zmena formou novelizácie s účinnosťou od roku 2003 v Slovenskej republike a rovnako v roku 2003 v Českej republike sa výrazne priblížila účtovaniu medzinárodným účtovným štandardom a smernicami Rady Európskej únie.

Povinnosť viesť účtovníctvo ustanovuje v SR najmä zákon o dani z príjmov a Obchodný zákonník, v ČR povinnosť viesť účtovníctvo ustanovuje zákon o účtovníctve. V SR zákon o účtovníctve stanovuje v prvom rade rozsah a spôsob, akým majú právnické a fyzické osoby, ktoré vykonávajú podnikateľskú alebo inú zárobkovú činnosť v prípade, že preukazujú výdavky vynaložené na zabezpečenie, udržanie a dosiahnutie príjmov, viesť účtovníctvo.

Účtovné štandardy, opatrenia a postupy účtovania vydáva v obdivoch krajinách ministerstvo financií.

1.1 Právna úprava v Českej republike

V Českej republike upravujú reguláciu účtovníctva pre podnikateľské subjekty tieto základné zákony a predpisy:

- Zákon č. 563/1991 Sb. O účetnictví v znění zákona č. 117/1994 Sb., č.227/1997 Sb., č. 492/2000 Sb., č. 353/2001 Sb., č. 575/2002 Sb., č. 437/2003 Sb., č. 257/2004 Sb., č. 669/2004 Sb., č. 179/2005 Sb., č. 495/2005 Sb., č. 57/2006 Sb., č. 81/2006 Sb., č. 230/2006 Sb., č. 264/2006 Sb., č. 69/2007 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 348/2007 Sb., č. 126/2008 Sb., č. 304/2008 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 230/2009 Sb.

- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění vyhlášky č. 472/2003 Sb., č. 397/2005 Sb., č. 349/2007 Sb. a vyhlášky č. 469/2008 Sb.
- České účetní standary pro účetní jednotky, které jsou podnikateli, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

1.2 Právna úprava v Slovenskej republike

Medzi základné právne úpravy v Slovenskej republike, ktoré regulujú slovenské účtovníctvo podnikateľských subjektov patria:

- Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení so zapracovanými zmenami vyhlásenými zákonmi č. 562/2003 Z.z., 561/2004 Z.z., 518/2005 Z.z., 688/2006 Z.z., 198/2007 Z.z., 540/2007 Z.z., 621/2007 Z.z., 378/2008 Z.z., 465/2008 Z.z., 567/2008 Z.z., 61/2009 Z.z., 496/2009 a zákona č. 504/2009 Z.z.
- Opatrenie MF SR č. MF/23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva
- Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

1.3 Zákon o účtovníctve

Zákon č. 563/1991 Sb. o účtovníctve v ČR a Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v SR predstavuje pre obe krajiny najdôležitejší a najvyšší právny predpis pre oblasť účtovníctva. Je to základná norma účtovníctva, ktorá je spoločná pre všetky typy účtovných jednotiek. Rozdelenie častí zákona je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Časti zákona	Česká republika	Slovenská republika
I.část	Obecná ustanovení	Základné a všeobecné ustanovenia
II.část	Rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy	Účtovné systavy, účtovné doklady, účtovné zápisy a účtovné knihy
III.část	Účetní závěrka	Účtovná závierka
IV.část	Způsoby oceňování	Spôsoby oceňovania
V.část	Inventarizace majetku a závazků	Inventarizácia
VI.část	Úschova účetních záznamů	Účtovná dokumentácia
VII.část	Ustanovení společná, přechodná a závěrečná	Osobitné ustanovenia na účely prechodu zo slovenskej meny na euro
VIII.část		Závěrečné ustanovenia

Tabuľka 1 – Rozdelenie častí zákona o účtovníctve

Vstupom Slovenskej republiky do eurozóny a prijatím meny euro bola pridaná siedma časť v zákone o účtovníctve, ktorá upravuje prechod zo slovenskej meny na euro – uzavretie účtovných kníh, otvorenie účtovných kníh, inventarizáciu majetku, prepočet jednotlivých zložiek aktív a pasív, účtovných kníh a podsúvahových účtov.

Vedenie účtovníctva:

Účtovníctvo	Česká republika	Slovenská republika
Podvojně účtovníctvo	Áno	Áno
Daňová evidencia	Áno	Áno

Tabuľka 2 – Vedenie účtovníctva

Daňovú evidenciu vedú:

Česká republika – len FO	Slovenská republika – len SZČO
Nie sú zapísané v OR	Uplatňujú preukázateľné daňové výdavky
Obrat nepresiahol podľa zákona o DPH za bezprostredchádz. kalendárny rok čiastku 25 mil.KČ	Nezamestnávajú žiadnych zamestnancov
Nie sú účastníkmi združenia bez právnej subjektivity podľa zvláštneho predpisu, pokiaľ aspoň jeden z účastníkov je povinný viesť účtovníctvo	Nepresiahol príjem 170 000,- € (4 352 510,- Kč – kurz ECB z 10.05.2010 – 25,603)

Tabuľka 3 – Daňová evidencia

1.3.1 I. časť – Všeobecné ustanovenia

V úvodnej časti všeobecných ustanovení obe krajiny definujú, čo je predmetom účtovníctva, kto vedie účtovníctvo a akým spôsobom.

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.“¹

„Účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov.“²

Účtovná jednotka je fyzická alebo právnická osoba, ktorá je v zmysle zákona o účtovníctve povinná viesť účtovníctvo. Účtovnými jednotkami, sú fyzické osoby, ktoré podľa osobitného predpisu prevádzkujú podnikateľskú alebo inú zárobkovú činnosť.

¹ Zákon o účetnictví č.563/1991 Sb. §7,ods.1

² Zákon č.431/2002 Z.z. o účtovníctve § 8, ods.1

Účtovným obdobím môže byť:

Česká republika	Slovenská republika
Kalendárny rok – môže byť pri vzniku ÚJ v období 3 mesiacov pred koncom kalend.roka alebo pri zániku ÚJ v období 3 mesiacov po skončení kalendárneho alebo hospodárskeho roka o príslušnú dobu dlhšie ako 12 mesiacov (§32 ods.1)	Kalendárny rok – ak Zákon o účtovníctve neustanovuje inak (obdobie od 01.01. do 31. 12.)
Hospodársky rok – účtovné obdobie, ktoré môže začínať iba prvým dňom iného mesiaca, ako je január ³	Hospodársky rok - je obdobie nepretržité po sebe idúcich 12 kalendárnych mesiacov, ktoré nie je zhodné s kalendárnym rokom ⁴

Tabuľka 4 – Účtovné obdobie

Uplatniť alebo zmeniť hospodársky rok môžu účtovné jednotky:

Česká republika	Slovenská republika
3 mesiace pred plánovanou zmenou účtovného obdobia miestne príslušnému správcovi dane	Do 30 dní odo dňa vzniku ÚJ miestne príslušnému daňovému úradu
	Najmenej 15 dní pred zmenou účtovného obdobia účtovnej jednotky

Tabuľka 5 – Uplatnenie alebo zmena hospodárskeho roka

³ Zákon o účetnictví č.563/1991 Sb. §3,ods.2

⁴ Zákon č.431/2002 Z.z. o účtovníctve § 3, ods.4

1.3.2 II. Čast' – Rozsah vedenia účtovníctva, účtovné doklady, účtovné zápisy a účtovné knihy

Rozsah vedenia účtovníctva v Českej republike je definovaný na účtovníctvo v zjednodušenom a plnom rozsahu. Zjednodušený obsah definuje § 9 odst.3 Zákona č.563/1991 Sb. o účetnictví takto:

- „ a) občanská sdružení, jejich organizační jednotky, které mají právní subjektivitu, církve a náboženské společnosti nebo církevní instituce, které jsou právnickou osobou evidovanou podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností, obecně prospěšné společnosti, honební spoločenstva, nadační fondy a spoločenství vlastníků jednotek,
- b) bytová družstva, která nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenu auditorem, a družstva, která jsou založena výhradně za účelem zajišťování hospodářských, sociálních anebo jiných potřeb svých členů,
- c) příspěvkové organizace, u nichž o tom rozhodne jejich zřizovatel,
- d) ostatní účetní jednotky, o nichž to stanoví zvláštní zákon.“⁵

Vedenie účtovníctva v zjednodušenom rozsahu spočíva pre účtovné jednotky v :

- „a) sestavují účtový rozvrh, v němž mohou uvést pouze účtové skupiny, nevyžaduje-li zvláštní právní předpis členění podrobnější,
- b) mohou spojit účtování v denníku s účtováním v hlavní knize,
- c) nepoužijí ustanovení §25 odst.3 s výjimkou odpisů,
- d) nepoužijí ustanovení §26 odst.3 týkající se rezerv a opravných položek, s výjimkou rezerv a opravných položek podle zvláštních právních předpisů,

⁵ Zákona o účetnictví č.563/1991 Sb. §9,ods.3

- e) nepužijí ustanovení §27 s výjimkou §27 odst.3 při přeměně bytových družstev,
- f) sestavují účetní závěrku v rozsahu stanoveném pro jednotlivé skupiny účetních jednotek prováděcím právním předpisem.“⁶

Slovenský Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. nepozná vedenie účtovníctva v zjednodušenom rozsahu. Zákon o účtovníctve § 9 – účtovné sústavy, definuje povinnosť viesť účtovníctvo v sústave podvojného účtovníctva s výnimkou, kedy účtovné jednotky môžu viesť jednoduché účtovníctvo a tými sú:

- Podnikatelia, ktorým to umožňuje osobitný predpis
- Fyzické osoby, ktoré podnikajú alebo vykonávajú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov
- Občianske združenia, ich organizačné zložky, ktoré majú právnu subjektivitu, organizačné zložky Matice slovenskej, ktoré majú právnu subjektivitu, združenia právnických osôb, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov, neinvestičné fondy, poľovnícke a neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, ak nepodnikajú a ich príjmy nepresiahli v predchádzajúcom účtovnom období 200 000,- €⁷

V Slovenskej republike SZČO za podmienok ustanovených zákonom môže viesť:

- Daňovú evidenciu
- Jednoduché účtovníctvo
- Podvojnú účtovníctvo

⁶ Zákon o účetnictví č.563/1991 Sb. §13a,ods.1

⁷ Zákon č.431/2002 Z.z. o účtovníctve § 9

Česká republika (§ 11)	Slovenská republika (§ 10)
Označenie účtovného dokladu	Slovné a číselné označenie účtovného dokladu
Obsah účtovného dokladu a jeho účastníkov	Obsah účtovného prípadu a jeho účastníkov
Peňažnú čiastku alebo informáciu o cene za mernú jednotku a vyjadrenie množstva	Peňažnú čiastku alebo informáciu o cene za mernú jednotku a vyjadrenie množstva
Okamih vyhotovenia účtovného dokladu	Dátum vyhotovenia účtovného dokladu
Okamih uskutočnenia účtovného prípadu, ak nie je zhodný s okamihom vyhotovenia	Dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ak nie je zhodný s dátumom vyhotovenia
Podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad a podpisový záznam osoby zodpovednej za zaúčtovanie	Podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad a podpisový záznam osoby zodpovednej za zaúčtovanie
	Označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje v ÚJ účtujúcich v sústave PÚ, ak to nevyplýva z programového vybavenia

Tabuľka 6 – Obsah účtovných dokladov

Česká republika (§ 13)	Slovenská republika (§12)
Denník (všetky účtovné prípady v účtovnom období, chronologicky)	Denník (všetky účtovné prípady v účtovnom období, chronologicky)
Hlavná kniha (systematicky)	Hlavná kniha (systematicky)
Knihy analytických účtov (účtovné zápisy hlavnej knihy)	
Knihy podsúvahových účtov (účtovné zápisy, ktoré sa neúčtujú v denníku a hlavnej knihe)	

Tabuľka 7 – Účtovné knihy

Účtovné jednotky v SR účtujúce v sústave podvojného účtovníctva účtujú v dvoch povinných účtovných knihách – denník a hlavná kniha. Zákon vypustil ustanovenia, ktoré sa týkali účtovania v účtovných knihách analytickej evidencie a ustanovil, že analytické účty sú obsiahnuté v hlavnej knihe spolu so syntetickými

účtami. Účtovná jednotka nesmie účtovať na účtoch, ktoré nie sú súčasťou hlavnej knihy a nesmie ani zriaďovať účty mimo účtovného rozvrhu. V prípade, že účtovný záznam sa nevykonáva v účtovných knihách, musí sa vykonať na podsúvahových účtoch. Účtovná jednotka je povinná zostaviť účtovný rozvrh v súlade s rámcovou účtovou osnovou.⁸

Podľa §14 ods.3 Zákona o účtovníctve má účtovná jednotka povinnosť viesť zoznam účtovných kníh a zoznam číselných znakov alebo iných symbolov a skratiek použitých v účtovných knihách a v ostatných účtovných záznamoch s uvedením ich významu.⁹

Túto povinnosť účtovné jednotky v Českej republike nemajú a ich vedenie je skôr na základe dobrovoľnosti a prehľadnosti, ako povinnosti.

Obe krajiny v hlavnej knihe vykazujú zostatky účtov ku dňu, ku ktorému sa otvára hlavná kniha, súhrnné obraty strany Má dať a Dal za kalendárny mesiac a zostatky účtov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. S účinnosťou od 01.01.2010 Zákona č. 563/1991 Sb.o účetníctví bol pridaný dodatok v §13 odst.2 b), kde vybrané účtovné jednotky uvádzajú súhrnné obraty denne.

Účtovné jednotky otvárajú účtovné knihy:

Česká republika (§ 17 ods.1)	Slovenská republika (§ 16 ods.1)
Ku dňu vzniku povinnosti viesť účtovníctvo	Ku dňu svojho vzniku
K prvému dňu účtovného obdobia	K prvému dňu účtovného obdobia
Ku dňu vstupu do likvidácie	Ku dňu vstupu do likvidácie
Ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu	Ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu
Ku dňu nasledujúcemu po dni spracovania návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku	K rozhodnému dňu – rozhodný deň je deň určený podľa osobitného predpisu a nesmie byť neskorší ako deň nadobudnutia účinkov zlúčenia, splynutia

⁸ Pokyn k zákonu č.431/2002 Z.z. o účtovníctve

⁹ Zákon č.431/2002 Z.z. o účtovníctve § 14, ods.3

	alebo rozdelenia
Ku dňu nasledujúcemu po dni, ktorým nastanú účinky zrušenia konkurzu	
Ku dňu, ktorým nastanú účinky schválenia reorganizačného plánu	
Ku dňu nasledujúcemu po dni, ktorým nastanú účinky splnenia reorganizačného plánu	
Ku dňu nasledujúcemu po dni, ktorým nastanú účinky oddĺženia	
Ku dňu, ktorý po zostavení otváracej súvahy stanoví zvláštny právny predpis	
Ku dňu, ktorým nastanú účinky rozhodnutia o úpadku alebo v ktorom nastanú účinky rozhodnutia súdu o premene reorganizácie v konkurz	

Tabuľka 8 – Otvorenie účtovných kníh

Zákon o účtovníctve v SR rieši podrobnejšie len rozhodný deň, kedy podľa §16 odst.2 otvorí účtovné knihy nástupnícka účtovná jednotka. V prípade, že nástupnícka účtovná jednotka ešte nevznikla, otváraciu súvahu a otvorenie účtovných kníh zostaví zanikajúca právnická osoba. Pri zlúčení otvára nástupnícka účtovná jednotka účtovné knihy po doplnení účtov z podkladov otváracej súvahy.

Účtovné jednotky uzatvárajú účtovné knihy:

Česká republika (§ 17 ods.2)	Slovenská republika (§16 ods.4)
Ku dňu zániku povinnosti viesť účtovníctvo	Ku dňu zániku v prípadoch, ktoré ustanovuje osobitný predpis
K poslednému dňu účtovného obdobia	K poslednému dňu účtovného obdobia
Ku dňu predchádzajúcemu dni vstupu do likvidácie	Ku dňu predchádzajúcemu rozhodnému dňu
Ku dňu zrušenia bez likvidácie (výnimka premien spoločností alebo družstiev)	Ku dňu predchádzajúcemu deň vstupu do likvidácie alebo deň účinnosti vyhlásenia konkurzu

Ku dňu predchádzajúcemu dňu, ktorým nastanú účinky rozhodnutia o úpadku alebo konkurzu	Ku dňu skončenia likvidácie
Ku dňu ktorým nastanú účinky zrušenia konkurzu	Ku dňu kedy bolo právoplatné rozhodnuté o zrušení konkurzu
Ku dňu predchádzajúcemu dňu, ktorým nastanú účinky schválenia reorganizačného plánu	
Ku dňu, ktorým nastanú účinky splnenia reorganizačného plánu	
Ku dňu, ktorým nastanú účinky splnenia plánu oddĺženia	
Ku dňu, ku ktorému stanoví povinnosť uzavrieť účtovné knihy alebo zostaviť účtovnú závierku zvláštny právny predpis	

Tabuľka 9 – Uzavretie účtovných kníh

1.3.3 III. Časť – Účtovná závierka

„Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú.“¹⁰

Účtovná závierka tvorí jeden celok, ktorého súčasťou sú:

Česká republika	Slovenská republika
Rozvaha (bilance)	Súvaha
Výkaz zisku a ztráty	Výkaz ziskov a strát
Príloha	Poznámky

Tabuľka 10 – Súčasť účtovnej závierky

¹⁰ Zákon č.431/2002 Z.z. o účtovníctve § 17, ods.1

Rozvaha (bilance) (ČR) Súvaha (SR)	Česká republika	Slovenská republika
Povinná	Áno	áno
V plnom rozsahu	Áno	áno
V zjednodušenom rozsahu	Áno	Nie

Tabuľka 11 – Rozvaha (Súvaha)

Výkaz ziskov a strát	Česká republika	Slovenská republika
Povinný	Áno	Áno
V plnom rozsahu	Áno	Áno
V zjednodušenom rozsahu	Áno	Nie

Tabuľka 12 – Výkaz ziskov a strát

Príloha (ČR) Poznámky (SR)	Česká republika	Slovenská republika
Povinná	Áno	Áno

Tabuľka 13 – Príloha (Poznámky)

Cash flow	Česká republika	Slovenská republika
Povinné pre vybrané účtovné jednotky	Áno	Áno
Nepovinné pre účtovné jednotky, ktoré nemajú povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku	Nie	Nie

Tabuľka 14 – Cash flow

Zmeny vlastného kapitálu	Česká republika	Slovenská republika
Povinné pre vybrané účtovné jednotky	Áno	Áno
Nepovinné pre účtovné jednotky, ktoré nemajú povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku	Nie	Nie

Tabuľka 15 – Zmeny vlastného kapitálu

Zákon č.563/1991 Sb. o účetnictví nepozná pojem poznámky, ako je to v Zákone č.431/2002 Z.z. o účtovníctve, ale nahrádza ho pojmom príloha. Príloha ale aj poznámky tvoria doplňujúce údaje zo súvahy (rozvahy) a výkazu ziskov a strát. Súčasťou poznámok (prílohy) môžu byť aj ďalšie výkazy, akými je napr. cash flow, prípadne ďalšie zákonom stanovené informácie. Povinnosť zostaviť prehľad o peňažných tokoch a o zmenách vlastného kapitálu majú len vybrané účtovné jednotky.

Overovanie účtovnej závierky audítorom

Riadnu alebo mimoriadnu účtovnú závierku musia mať účtovné jednotky overenú audítorom ak v ČR splňajú aspoň jednu z podmienok uvedených v tabuľke, v SR ak splňajú aspoň dve podmienky uvedené v tabuľke

Česká republika (§ 20)	Slovenská republika (§19)
Aktíva celkom prekročili aspoň 40 000 000,- Kč (ocenenie zistené zo súvahy neupravené o položky uvedené v § 26 odst.3)	Celková suma majetku presiahla 1 000 000,- € (ocenenie zistené zo súvahy neupravené o položky uvedené v § 26 odst.3)
Úhrn čistého obratu viac ako 80 000 000,- Kč (výška výnosov znížená o predajné zľavy a delená počtom začatých mesiacov, po ktoré trvalo účtovné obdobie vynásobené dvanástimi)	Čistý obrat presiahol 2 000 000,- € (výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, poskytnutých služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednotky po odpočítaní zliav)
Priemerný stav zamestnancov v priebehu účtovného obdobia viac než 50	Priemerný počet zamestnancov v priebehu účtovného obdobia viac než 30

Tabuľka 16 – Overenie účtovnej závierky audítorom

Výročná správa

Výročnú správu vyhotovujú účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť zostaviť účtovnú závierku overenú audítorom. Výročná správa musí obsahovať účtovnú závierku za účtovné obdobie, za ktoré sa zostavuje výročná správa a správu audítora k tejto účtovnej závierke a ďalej informácie uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Česká republika (§ 21)	Slovenská republika (§20)
Údaje o skutočnostiach, ktoré nastali po	Údaje o vývoji účtovnej jednotky, o stave,

súvahovom dni a sú významné pre naplnenie účelu výročnej správy (to zn. ucelené, vyvážené a komplexné informovanie o vývoji výkonnosti a činnosti účtovnej jednotky)	v ktorom sa nachádza, o významných rizikách a neistotách, ktorým je účtovná jednotka vystavená (vo forme vyváženej a obsiahlej analýzy stavu a prognózy vývoja)
Údaje o predpokladanom vývoji činnosti účtovnej jednotky	Udalosti osobitného významu, ktoré nastali po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa
Údaje o aktivitách v oblasti výskumu a vývoja	Náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja
Údaje o aktivitách v oblasti ochrany životného prostredia a pracovnoprávných vzťahoch	Údaje o vplyve účtovnej jednotky na životné prostredie a na zamestnanosť
Údaje o čom, či účtovná jednotka má organizačnú zložku v zahraničí	Údaje o predpokladanom budúcom vývoji činnosti účtovnej jednotky
Údaje, ktoré sa požadujú podľa zvláštnych právnych predpisov	Nadobúdaní vlastných akcií, dočasných listov a obchodných podielov materskej účtovnej jednotky
	Návrh na rozdelenie zisku alebo vyrovnanie straty
	Údaje o tom, či má účtovná jednotka organizačnú zložku v zahraničí
	Údaje, ktoré sa vyžadujú podľa zvláštnych právnych predpisov

Tabuľka 17 – Výročná správa

V Českej republike, podľa § 21 ods.3, pre posúdenie majetku a iných aktív, záväzkov a iných pasív, finančnej situácie a výsledku hospodárenia, ak to má podstatný význam, účtovná jednotka uvádza ďalej nasledovné informácie:

- O cieľoch a metódach riadenia rizík danej účtovnej jednotky, vrátane jej politiky pre zaistenie všetkých hlavných typov plánovaných transakcií, u ktorých sa požadujú zaistovacie deriváty

- Cenových, úverových a likvidných rizikách súvisiacich s tokom hotovosti, ktorým je účtovná jednotka vystavená.¹¹

To isté platí aj pre účtovné jednotky na Slovensku.

Podľa § 20 ods.6 Zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. účtovná jednotka, ktorá emitovala cenné papiere a tie boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, je povinná k výročnej správe uviesť ako osobitnú časť výročnej správy vyhlásenie o správe a riadení, ktoré obsahuje:

- odkaz na kódex o riadení spoločnosti, ktorý sa na ňu vzťahuje alebo ktorý sa rozhodla dodržiavať pri riadení a údaj o tom, kde je kódex o riadení spoločnosti verejne dostupný,
- všetky významné informácie o metódach riadenia a údaj o tom, kde sú informácie o metódach riadenia zverejnené,
- informácie o odchýlkach od kódexu o riadení spoločnosti a dôvody týchto odchýlok alebo informáciu o neuplatňovaní žiadneho kódexu riadenia spoločnosti a dôvody, pre ktoré sa tak rozhodla,
- opis systémov vnútornej kontroly a riadenia rizík,
- informácie o činnosti valného zhromaždenia, jeho právomociach, opis práv akcionárov a postupu ich vykonávania,
- informácie o zložení a činnosti orgánov spoločnosti a ich výborov,
- informácie o štruktúre základného imania vrátane údajov o cenných papieroch, ktoré neboli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu v žiadnom členskom štáte alebo štáte Európskeho hospodárskeho priestoru s uvedením druhov akcií, opisu práv a povinností s nimi spojených pre každý druh akcií a ich percentuálny podiel na celkovom základnom imaní,
- obmedzeniach prevoditeľnosti cenných papierov,
- kvalifikovanej účasti na základnom imaní podľa osobitného predpisu,

¹¹ Zákon o účetnictví č.563/1991 Sb. §21,ods.3

- majiteľoch cenných papierov s osobitnými právami kontroly s uvedením opisu týchto práv,
- obmedzeniach hlasovacích práv,
- dohodách medzi majiteľmi cenných papierov, ktoré sú jej známe a ktoré môžu viesť k obmedzeniam prevoditeľnosti cenných papierov a obmedzeniam hlasovacích práv,
- pravidlách upravujúcich vymenovanie a odvolanie členov jej štatutárneho orgánu a zmenu stanov,
- právomociach jej štatutárneho orgánu, najmä ich právomoci rozhodnúť o vydaní akcií alebo spätnom odkúpení akcií,
- všetkých významných dohodách, ktorých je zmluvnou stranou a ktoré nadobúdajú účinnosť, menia sa alebo ktorých platnosť sa skončí v dôsledku zmeny jej kontrolovaných pomerov, ku ktorej došlo v súvislosti s ponukou na prevzatie, a o jej účinkoch s výnimkou prípadu, ak by ju ich zverejnenie vážne poškodilo, táto výnimka sa neuplatní, ak je povinná zverejniť tieto údaje v rámci plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- všetkých dohodách uzatvorených medzi ňou a členmi jej orgánov alebo zamestnancami, na ktorých základe sa im má poskytnúť náhrada, ak sa ich funkcia alebo pracovný pomer skončí vzdaním sa funkcie, výpoveďou zo strany zamestnanca, ich odvolaním, výpoveďou zo strany zamestnávateľa bez uvedenia dôvodu alebo sa ich funkcia alebo pracovný pomer skončí v dôsledku ponuky na prevzatie ¹²

Konsolidovaná účtovná závierka:

Konsolidovaná účtovná závierka je závierka, ktorá poskytuje informácie o konsolidovanom celku a zostavuje sa podľa zásad a metód ustanovených osobitnými predpismi. Konsolidovanú účtovnú závierku zostavuje materská účtovná jednotka v prípade, ak splnia aspoň dve z podmienok uvedených v tabuľke

¹² Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, § 20 ods.6 a ods.7

Česká republika (§ 22)	Slovenská republika (§ 22)
Aktíva celkom presiahli viac než 350 000 000,- Kč (úhrn zistený zo súvahy neoprávny o položky podľa § 26 ods.3)	Celková suma majetku je viac ako 17 000 000,- € (suma majetku zistená zo súvah v ocenení upravenom o položky podľa § 26 ods.3)
Ročný úhrn čistého obratu presiahol viac než 700 000 000,- Kč (výška výnosov znížená o predajné zľavy, delená počtom začatých mesiacov, po ktoré trvalo účtovné obdobie vynásobená dvanástimi)	Čistý obrat je vyšší ako 34 000 000,- € (tržby z predaja výrobkov a poskytovania služieb)
Priemerný stav zamestnancov bol viac ako 250	Priemerný počet zamestnancov bol viac ako 250

Tabuľka 18 – Povinnosť zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky

Tak ako výročná správa, aj konsolidovaná účtovná závierka je v Slovenskej republike definovaná a podrobnejšie rozpísaná. Podrobnejšie definuje materskú účtovnú jednotku, výpočet hlasovacích práv, oslobodenie od zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky, atď.

Overenie audítorom:

Česká republika	Slovenská republika
Áno	Áno

Tabuľka 19 – Overenie konsolidovanej účtovnej závierky audítorom

Zverejnenie údajov účtovnej závierky:

Česká republika

Účtovné jednotky účtujúce v sústave podvojného účtovníctva a ktoré sa zapisujú do obchodného registra alebo tie, ktorým túto povinnosť stanoví zvláštny právny predpis majú v Českej republike povinnosť zverejňovať účtovnú závierku, výročnú správu a správu o audite do zbierky listín.

Pokiaľ zvláštny predpis nestanoví inak, účtovné jednotky musia v lehote do 30 dní od overenia účtovnej závierky audítorom a schválenia účtovnej závierky zverejniť účtovnú závierku aj výročnú správu, najneskôr však do konca bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia bez ohľadu na to, či boli tieto účtovné záznamy schválené.

V Českej republike je zbierka listín aj v elektronickej podobe na stránke www.justice.cz a každý môže voľne tieto listiny vidieť a prezerat' ich, pretože dokumenty sú v PDF formáte na tejto stránke vystavené.

Slovenská republika

Rovnako ako v Českej republike, tak aj na Slovensku majú účtovné jednotky účtujúce v sústave podvojného účtovníctva povinnosť zverejňovať účtovnú závierku, výročnú správu a správu audítora do zbierky listín.

Pokiaľ zvláštny predpis neustanoví inak, účtovné jednotky musia v lehote do 30 dní po schválení účtovnej závierky alebo do lehoty stanovenej osobitným predpisom tieto dokumenty do zbierky listín uložiť. Verejné obchodné spoločnosti a komanditné spoločnosti majú od 01.01.2010 povinnosť uložiť účtovnú závierku do zbierky listín do siedmich mesiacov po uplynutí účtovného obdobia.

V Slovenskej republike je zbierka listín v elektronickej podobe na stránke www.orsr.sk v obmedzenom rozsahu. Sú tam uvedené údaje výpisu z obchodného registra o spoločnosti a dokumenty, ktoré účtovná jednotka uložila do zbierky listín. Tieto dokumenty sú však k nahliadnutiu, prípadne kopírovaniu len osobne na príslušnom súde.

Obsah účtovných výkazov:

Česká republika (§18 ods.2)	Slovenská republika (§17 ods.2)
Meno a priezvisko, obchodnú firmu alebo názov ÚJ (sídlo alebo miesto podnikania)	Obchodné meno alebo názov ÚJ (sídlo alebo miesto podnikania)
Identifikačné číslo	Identifikačné číslo

Právna forma	Obdobie, za ktoré sa zostavuje
Podpisový záznam štatutárneho orgánu, osoby zodpovednej za vedenie a zostavenie účtovníctva	Podpisový záznam štatutárneho orgánu, osoby zodpovednej za vedenie a zostavenie účtovníctva
Súvahový deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	Deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka
Okamih zostavenia účtovnej závierky	Deň zostavenia účtovnej závierky
Predmet podnikania alebo iné činnosti	

Tabuľka 20 – Obsah účtovných výkazov

Podrobnejšie porovnanie výkazov uvediem v ďalšej časti, kde budú detailnejšie rozpísané rozdielne časti súvahy (rozvahy) a výkazu ziskov a strát.

Zákon o účtovníctve na Slovensku nerieši právnu formu ani ju neprikazuje, pretože právna forma účtovnej jednotky je obsiahnutá v Obchodnom zákonníku č.513/1991 Z.z., § 9 ods. 1 a 2, ktorý ustanovuje, že súčasťou obchodného mena je aj dodatok označujúci ich právnu formu.

1.3.4 IV. Časť – Spôsoby oceňovania

Spôsoby oceňovania majetku podrobne rieši IV. Časť Zákona o účtovníctve.

Účtovné jednotky sú povinné oceňovať majetok a záväzky:

Ocenenie majetku	Česká republika	Slovenská republika
Ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu	Áno	Áno
Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	Áno	Áno
K inému dňu v priebehu účtovného obdobia, ak si to vyžaduje osobitný predpis	Áno	Áno

Tabuľka 21 – Ocenenie majetku a záväzkov

Dňom uskutočnenia účtovného prípadu je deň splnenia dodávky, inkasa pohľadávky, platby záväzku, postúpenia pohľadávky, započítania pohľadávky, úhrada pôžičky alebo úveru, poskytnutia alebo prijatia preddavku, vklad do obchodnej spoločnosti...

Majetok sa oceňuje :

Česká republika	Slovenská republika
Požizovací cena (obstarávací)	Obstarávací cena
Vlastné náklady	Vlastné náklady
Menovitá hodnota	Menovitá hodnota
Reprodukční obstarávací cena	Reprodukční obstarávací cena
Reálna hodnota	Reálna hodnota

Tabuľka 22 – Oceňovanie majetku

Ocenenie majetku a záväzkov vyjadrených v cudzej mene:

Česká republika (§24)	Slovenská republika (§24)
Česká národní banka	Európska centrálna banka alebo Národná banka Slovenska
V okamihu uskutočnenia účtovného prípadu	V deň predchádzajúci dňu uskutočnenia účtovného prípadu alebo v iný deň ak to ustanovuje osobitný predpis
Ku koncu súvahového dňa alebo ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	V deň, ktorým je rozhodný deň, ku ktorému sa preberá majetok a záväzky od zahraničnej zanikajúcej právnickej osoby (od 01.01.2010)
Kurz v deň kedy boli cudzie meny nakúpené alebo predané	Kurz v deň kedy boli cudzie meny nakúpené alebo predané
Pevný kurz (stanovený vnútorným predpisom ÚJ, len pre dané obdobie)	NEEXISTUJE POJEM PEVNÝ KURZ

Tabuľka 23 – Ocenenie majetku a záväzkov vyjadrených v cudzej mene

Obstarávacia cena majetku je cena, za ktorú sa majetok obstaral (kúpil) a náklady súvisiace s obstaraním majetku. Napríklad poplatky, kolky, znalecké posudky, preprava, dovoz...

Oceňovanie majetku obstarávacou cenou:

Česká republika	Slovenská republika
Hmotný majetok	Hmotný majetok
Zásoby	Zásoby
Podiely, cenné papiere a deriváty	Podiely na ZI obchodných spoločností, cenné papiere a deriváty
Pohľadávky pri odplatnom nadobudnutí alebo nadobudnuté vkladom do ZI	Pohľadávky pri odplatnom nadobudnutí alebo nadobudnuté vkladom do ZI
Nehmotný majetok	Nehmotný majetok
	Závazky pri ich prevzatí

Tabuľka 24 – Ocenenie majetku obstarávacou cenou

Majetok (nadobudnutý vlastnou činnosťou) ocenený vlastnými nákladmi sú priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť a nepriame náklady, ktoré sa vzťahujú na výrobu alebo inú činnosť.

Oceňovanie majetku vlastnými nákladmi:

Česká republika	Slovenská republika
Hmotný majetok vytvorený vlastnou činnosťou	Hmotný majetok vytvorený vlastnou činnosťou
Zásoby vytvorené vlastnou činnosťou	Zásoby vytvorené vlastnou činnosťou
Nehmotný majetok vytvorený vlastnou činnosťou	Nehmotný majetok vytvorený vlastnou činnosťou
Príchovky zvierat	Príchovky a prírastky zvierat

Tabuľka 25 – Oceňovanie majetku vlastnými nákladmi

Menovitá hodnota je hodnota, resp. cena uvedená na peňažných prostriedkoch a ceninách, alebo suma, na ktorú pohľadávka alebo záväzok znie pri ich vzniku.

Oceňovanie majetku menovitou hodnotou:

Česká republika	Slovenská republika
Peňažné prostriedky a ceniny	Peňažné prostriedky a ceniny
Pohľadávky pri ich vzniku	Pohľadávky pri ich vzniku
Záväzky pri ich vzniku	Záväzky pri ich vzniku

Tabuľka 26 – Oceňovanie majetku menovitou hodnotou

Reprodukčná obstarávacia cena je cena, za ktorú by sa majetok obstaral v čase, keď sa o ňom účtuje.

Oceňovanie majetku reprodukčnou obstarávacou cenou:

Česká republika	Slovenská republika
Bezodplatne nadobudnutý majetok	Bezodplatne nadobudnutý majetok
Majetok, ak nie je možné zistiť vlastné náklady	Nehmotný majetok vytvorený vlastnou činnosťou, ak sú vlastné náklady vyššie ako ROC tohto majetku
Ostatný majetok, ktorý nie je uvedený v predchádzajúcich troch tabuľkách	Príchovky a prírastky zvierat, ak nie je možné zistiť vlastné náklady
	Majetok preradený z osobného vlastníctva do podnikania
	HM a NM novozistený pri inventarizácii a v účtovníctve doteraz nezachytený
	Majetok obstaraný verejným obstarávateľom bezodplatne od koncesionára za plnenie vo forme koncesie na stavebné práce podľa osobitného predpisu (od 01.01.2010)

Tabuľka 27 – Ocenenie majetku reprodukčnou obstarávacou cenou

Kultúrne pamiatky, zbierky múzejnej povahy, predmety kultúrnej hodnoty a cirkevné stavby, pokiaľ obstarávacia cena nie je známa sa účtujú vo výške 1 Kč, slovenská legislatíva v zákone o účtovníctve takýto majetok nerieši.

Reálna hodnota je trhová cena, cena stanovená posudkom znalca, cena vyhlásená na burze alebo verejnom trhu, kvalifikovaný odhad, prípadne ocenenie ustanovené podla osobitného predpisu. Ak sa nedá urcit reálna hodnota, oceňuje sa majetok ku dňu vzniku účtovného prípadu.

Oceňovanie majetku reálnou hodnotou:

Česká republika	Slovenská republika
Cenné papiere s výnimkou cenných papierov držaných v splatnosti	Majetok a záväzky nadobudnuté kúpou podniku alebo jeho časti (od 01.01.2010)
Deriváty a časť majetku zaistená derivátmi	Majetok a záväzky nadobudnuté vkladom alebo zámenou podniku alebo jeho časti (od 01.01.2010)
Finančné umiestnenie a technické rezervy – len u ÚJ, ktorých predmetom činnosti je poistenie alebo zaistenie	Cenné papiere v majetku fondu, cenné papiere urcne na obchodovanie a na predaj u obchodníkov, ktorí nepostupujú podla §17a ods.1
Majetok a záväzky, kedy ocenenie reálnou hodnotou ukladá zvláštny právný predpis	Komodity, s ktorými sa obchoduje na verejnom trhu nadobudnuté za účelom dalsieho predaja
Pohladvky urcne ÚJ k obchodovaniu	Drahé kovy v majetku fondu
Zavazky vratit cenné papiere, ktoré ÚJ odcudzila a do okamihu ocenenia ich nezískala späť	Majetok a záväzky prevzaté nástupníckou ÚJ od obchodnej spoločnosti alebo družstva zanikajúcich bez likvidácie
Majetok urcny k predaju (u vybraných ÚJ – od 01.01.2010)	Majetok, ktorý prevzala nástupnícka ÚJ od zahraničnej zanikajúcej obchodnej spoločnosti alebo družstva, ak ho nemali takto ocenený (od 01.01.2010)

Tabulka 28 – Ocenenie majetku reálnou hodnotou

1.3.5 Vast – Inventarizácia

Inventarizáciou sa rozumie porovnanie skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov so stavom účtovným. Overenie skutočného stavu sa vykonáva dokladovou alebo fyzickou inventúrou, alebo kombináciou oboch.

Pri inventarizácii účtovné jednotky vyhotovujú:

Česká republika	Slovenská republika
Inventúrny súpis	Inventúrny súpis
NEEXISTUJE TENTO POJEM	Inventarizačný zápis

Tabuľka 29 – Doklady potrebné k inventarizácii

Inventarizácia majetku:

Česká republika	Slovenská republika
Ku dňu, ku ktorému zostavuje riadnu alebo mimoriadnu účtovnú závierku	Ku dňu, ku ktorému zostavuje riadnu alebo mimoriadnu účtovnú závierku
NIE JE VYMEDZENÉ	Majetok (okrem zásob) – raz za dva roky
NIE JE VYMEDZENÉ	Peňažné prostriedky v hotovosti – štyrikrát ročne

Tabuľka 30 – Inventarizácia majetku

Obsah inventúrneho súpisu:

Česká republika (§30 ods.2)	Slovenská republika (§30 ods.2)
Skutočné stavy majetku a záväzkov tak, aby ich bolo možné jednoznačne určiť	Obchodné meno alebo názov ÚJ (sídlo alebo bydlisko a miesto podnikania)
Deň začatia inventúry a deň skončenia inventúry	Deň začatia inventúry, deň ku ktorému bola vykonaná a deň skončenia inventúry
Nie je dané	Stav majetku s uvedením množstva a ceny
Nie je dané	Miesto uloženia majetku
Podpisový záznam osoby zodpovednej za vykonanie inventarizácie	Meno, priezvisko a podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby
Nie je dané	Zoznam záväzkov a ich ocenenie
Ocenenie majetku a záväzkov k okamihu ukončenia inventúry	Zoznam skutočného stavu rozdielu majetku a záväzkov

Spôsob zisťovania skutočných stavov	Odporúčania na posúdenie reálnosti ocenenia majetku a záväzkov, ak sú známe
Podpisový záznam osôb zodpovedných za zistenie skutočného stavu	Meno, priezvisko a podpisový záznam osôb zodpovedných za zistenie skutočného stavu a rozdielov
Nie je dané	Poznámky

Tabuľka 31 – Obsah inventúrneho súpisu

Inventarizačný zápis:

„Stav majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov v inventúrnych súpisoch sa porovnáva so stavom majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve a výsledky porovnania sa uvedú v inventarizačnom zápise. Inventarizačný zápis je účtovný záznam, ktorým sa preukazuje vecná správnosť účtovníctva a ktorý musí obsahovať obchodné meno a názov účtovnej jednotky, právnické osoby uvedú sídlo, fyzické osoby bydlisko a miesto podnikania, ak sa líši od miesta bydliska, výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom, výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku a záväzkov podľa § 26 a 27, meno, priezvisko a podpisový záznam osoby alebo osôb zodpovedných za vykonanie inventarizácie v účtovnej jednotke.“¹³

1.3.6 VI. Časť – Úschova účtovných záznamov a účtovná dokumentácia

Každá účtovná jednotka je povinná uchovávať účtovné záznamy po dobu, ktorú stanovuje zákon. Okrem zákona o účtovníctve v roku 2002 vyšiel do platnosti v Slovenskej republike Zákon č. 395/2002 Z.z. o archívoch a registratúrach, ktorý podrobne rieši a ukladá účtovným jednotkám vypracovať tzv. registratúrny poriadok

¹³ Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. § 30 ods.3

a plán, podľa ktorého majú uchovávať nielen účtovnú dokumentáciu, ale aj ostatnú dokumentáciu účtovných jednotiek.

Uchovávanie účtovnej dokumentácie:

Česká republika	Slovenská republika
Účtovná závierka a výročná správa – 10 rokov	Účtovná závierka a výročná správa – 10 rokov
Účtovné doklady, účtovné knihy, odpisové plány, inventúrne súpisy, účtový rozvrh, prehľady – 5 rokov	Účtovné doklady, účtovné knihy, zoznamy účtovných kníh, zoznamy číselných znakov alebo iných symbolov a skratiek, odpisový plán, inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy, účtovný rozvrh – 5 rokov
Účtovné záznamy, ktoré sú nositeľmi informácií týkajúcich sa spôsobu vedenia účtovníctva – 5 rokov	Účtovné záznamy, ktoré sú nositeľmi informácií týkajúcich sa spôsobu vedenia účtovníctva – 5 rokov
Nemá povinnosť viesť archiváciu dokumentov podľa registratúrneho plánu, archiváciu určuje Zákon č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě	Ostatné účtovné záznamy – podľa registratúrneho plánu (Zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach)

Tabuľka 32 – Uchovávanie účtovnej dokumentácie

S účinnosťou od 01.01.2010 bol doplnený Zákon o účtovníctve č.431/2002 Z.z. v §36 ods.1 o účtovné záznamy, ktoré sa týkajú správneho konania, trestného konania, občianskeho súdneho konania alebo iného konania, ktoré sa neskončilo a to tak, že účtovná jednotka uchováva účtovné záznamy do konca účtovného obdobia nasledujúceho po účtovnom období, v ktorom sa skončila lehota na ich preskúmanie. Účtovné záznamy, podľa ktorých zisťuje alebo preveruje daňový úrad základ dane sa uschovávajú v lehote podľa Zákona o účtovníctve, najmenej však v lehote na zánik práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane podľa osobitného predpisu alebo v lehote ustanovenej osobitnými predpismi.¹⁴

¹⁴ Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. § 36 ods.1

1.3.7 VII. Časť – Prechod zo slovenskej meny na menu euro (Záverečné ustanovenia v Českej republike)

V tejto časti Zákona o účtovníctve sú riešené osobitné ustanovenia, ktoré sa týkajú prechodu slovenskej meny na menu euro v Slovenskej republike. Účtovné jednotky ku dňu, ku ktorému zostavujú účtovnú závierku a ktorý zároveň bezprostredne predchádza dňu zavedenia eura, prepočítajú na slovenskú menu:

- majetok a záväzky vyjadrené v mene euro s výnimkou prijatých preddavkov a poskytnutých preddavkov konverzným kurzom (konverzný kurz – 30,1260 SK),
- majetok a záväzky vyjadrené v inej cudzej mene ako v eure s výnimkou prijatých preddavkov a poskytnutých preddavkov kurzom vyhláseným Národnou bankou Slovenska platným ku dňu bezprostredne predchádzajúcemu dňu zavedenia eura.

Otvorenie účtovných kníh ku dňu zavedenia eura (účtovné knihy a podsúvahové účty) v mene euro a informatívne aj v slovenských korunách.

Účtovné jednotky prepočítajú jednotlivé zložky aktív a pasív zo slovenských korún na eurá konverzným kurzom, tak isto aj konečné stavy nákladov, konečné stavy výnosov, súhrnné stavy príjmov a súhrnné stavy výdavkov. Prijaté a poskytnuté preddavky prepočítajú účtovné jednotky v čase, kedy boli prijaté. Základné imanie pri obchodných spoločnostiach a družstvách prepočítajú účtovné jednotky tak, ako majú zapísané v obchodnom registri v eurách. Pri zaokrúhľovaní použije účtovná jednotka osobitný predpis.¹⁵

1.3.8 VIII. Časť – Záverečné ustanovenia

Záverečné ustanovenia v Českej republike rieši v zákone o účetníctví VII. Časť, keďže v Slovenskej republike sa legislatíva musela prispôbiť zmene, ktorá priniesla

¹⁵ Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. § 37a,37b

prechod na menu euro a tým bola pridaná ďalšia časť do Zákona o účtovníctve. Prechodné, záverečné a spoločné ustanovenia sa líšia najmä sankciami, ktoré vyrubuje správca dane.

Sankcie za porušenie zákona o účtovníctve:

Česká republika (§37)	Slovenská republika (§38)
6 % z celkovej hodnoty aktív, ak ide o protiprávne jednanie (§37 ods.1 písmen a) až c)	1 % z celkovej sumy majetku zisteného zo súvahy za kontrolované obdobie (PÚ)
	1 % z celkovej sumy majetku zisteného z výkazu o majetku a záväzkoch (JÚ)
3 % z celkovej hodnoty aktív, ak ide o protiprávne jednanie (§37 ods.1 písmen d) až i)	3 % z celkovej sumy majetku zisteného zo súvahy (PÚ) za porušenie povinností v §4 ods.1, §6, §7 ods.1, §8 ods.1, §17 ods.3 a 4, §21, §24, §37a, §37b a §37d
	3 % z celkovej sumy zisteného z výkazu o majetku a záväzkoch (JÚ) – vid'. PÚ
Zodpovednosť zaniká, ak nebolo zahájené konanie do 1 roka, max však do 3 rokov odo dňa, kedy bolo spáchané	Pokutu nemožno uložiť, ak nebolo zahájené konanie do 1 roka, max však do 5 rokov odo dňa, kedy bolo spáchané

Tabuľka 33 – Sankcie za porušenie zákona

Zákon č. 563/1991 Sb. o účtovníctví § 37 ods.1 sankcie účtovnej jednotke, ktorá:

- nevedie účtovníctvo alebo ho nezačne viesť podľa §4 ods.1 až 7,
- nezostaví účtovnú závierku alebo nevyhotoví výročnú správu, ku dňu podľa §19 ods.1,
- nezostaví účtovnú závierku alebo nevyhotoví výročnú správu podľa IFRS, ak má túto povinnosť,
- zostaví neúplnú účtovnú závierku,
- neoverí účtovnú závierku audítorom, ak má zo zákona túto povinnosť,
- nezverejní účtovnú závierku alebo výročnú správu spôsobom, akým to ustanovuje zákon,

- poruší povinnosť uschovávať účtovné záznamy,
- uvedie nepravdivé alebo hrubo skresľujúce údaje v účtovných záznamoch a spôsobí, že sa tým skreslí verný obraz predmetu účtovníctva,
- vedie účtovníctvo nesprávne ¹⁶.

Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve - uloženie sankcií podľa paragrafov:

- § 4 ods.1 – účtovná jednotka, ktorá nevedie účtovníctvo,
- § 6 – nezostavuje účtovnú závierku, nevie doložiť účtovné prípady účtovnými dokladmi, nevykonáva inventarizáciu majetku a záväzkov, nezostavuje individuálnu účtovnú závierku,
- § 7 ods.1 - nevedie účtovníctvo tak, aby poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva,
- § 8 ods.1 – nevedie účtovníctvo správne, úplne, preukázateľné, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov,
- § 17 ods.3 a 4 – účtovná závierka nie je kompletná,
- § 21 – nezverejňuje údaje podľa tohto paragrafu,
- § 24 – neocenuje majetok podľa tohto paragrafu,
- § 37a, § 37b, §37d – neriadi sa ustanoveniami, ktoré boli vydané na účely prechodu zo slovenskej meny na menu euro.

¹⁶ Zákon o účetníctví č.563/1991 Sb. §37,ods.1

2 Analytické porovnanie českej a slovenskej účtovnej legislatívy

Druhá časť diplomovej práce je zameraná na české účtovné štandardy a Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky - predstavujú nižší stupeň právnej normy, ktoré v oboch krajinách vydávajú a regulujú ministerstvá financií danej krajiny. Azda najväčšou zmenou a vývojom prešla právna úprava v Slovenskej republike s účinnosťou od 1. januára 2003 a rovnako v Českej republike.

Nové znenie štandardov a opatrení umožňuje prechod na novú právnu úpravu a zmeny, ktorými Česká a Slovenská republika prešla a stále prechádza za posledných niekoľko rokov. Tieto zmeny boli doslova nutnosťou, ktoré pomohli začleneniu do štruktúr Európskej únie. Obidve novely týmto vytvorili priestor pre využívanie Medzinárodných účtovných štandardov IFRS a IV. smernice Rady Európskej únie.

2.1 Vytváranie syntetických a analytických účtov

„Při vedení účetnictví v plném rozsahu účetní jednotka stanoví v účtovém rozvrhu uspořádání a obsah syntetických účtu v rámci účtových skupin směrné účtové osnovy, při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu účetní jednotka sestaví účtový rozvrh, v němž může uvést pouze účtové skupiny, nevyžaduje-li zvláštní právní předpis členení podrobnější.“¹⁷

„Účtový rozvrh obsahuje syntetické účty z rámcovej účtovej osnovy a môže obsahovať účtovnou jednotkou vytvorené syntetické účty majetku, záväzkov a vlastného imania nadväzujúce na ekonomický obsah účtovej skupiny, v rámci ktorej

¹⁷ Vyhláška č.500/2002 Sb.,§ 46 ods.1

vytvorené syntetické účty dopĺňajú rámcovú účtovú osnovu, pričom k vytvorenému syntetickému účtu sa priradí trojmiestny číselný znak a slovné označenie.“¹⁸

Účtovné jednotky v oboch krajinách sa riadia základným označením účtového rozvrhu, ktorý je daný rámcovou účtovou osnovou. Ďalšie vytváranie nie je ďalšími predpismi stanovené a účtovná jednotka ich môže vytvárať ľubovoľne podľa potreby.

V Opatrení MF SR je detailnejší popis vytvorenia syntetického účtu, kde účtovná jednotka musí priradiť nielen trojmiestny číselný znak, ale aj slovné označenie, čo v ČR Vyhláška č.500/2002 Sb. nerieši.

Keďže český zákon o účtovníctve už nepozná pojem jednoduché účtovníctvo, vybrané účtovné jednotky zostávajú zjednodušený účtový rozvrh v sústave podvojného účtovníctva.

Obsahové vymedzenie analytických účtov:

Česká republika - členenie	Slovenská republika – členenie (§4)
Podľa jednotlivých druhov majetku, hmotne zodpovedných osôb a miesta uloženia majetku	Podľa jednotlivých druhov majetku, hmotne zodpovedných osôb a miesta umiestnenia majetku
Závázky podľa dlžníkov	Podľa doby použiteľnosti na dlhodobý a krátkodobý majetok
Pohľadávky a záväzky podľa časového hľadiska (krátkodobé a dlhodobé)	Pohľadávky a záväzky podľa dohodnutej a zostatkovej doby splatnosti
Podľa českej alebo cudzej meny	Podľa jednotlivých mien
Podľa položiek účtovnej závierky	Podľa položiek účtovnej závierky
Pre daňové účely (DPH, DzP,SD)	Pre daňové účely (DPH, DzP,SD)
Pre potreby sociálnej a zdravotných poisťovní	Pre potreby sociálnej a zdravotných poisťovní

¹⁸ Opatrenie MF SR , ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, § 3 ods.1

Z hľadiska potrieb finančného riadenia	Z hľadiska potrieb finančného riadenia
Podľa požiadaviek externých užívateľov (banky, burzy, orgány štátnej štatistiky)	Podľa jednotlivých dlžníkov alebo veriteľov
	Podľa finančných účtov nákladov a výnosov pre činnosť vykonávanú účtovnou jednotkou
	Podľa jednotlivých druhov rezerv a opravných položiek

Tabuľka 34 – Vymedzenie analytických účtov

Podľa doby použiteľnosti sa majetok účtovnej jednotky delí na dlhodobý a krátkodobý.

„Dlhodobý majetok je majetok, ktorého doba použiteľnosti alebo vyrovnania iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu je dlhšia ako jeden rok. Krátkodobý majetok je majetok, ktorého doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu je najviac jeden rok.“¹⁹

Hľadiská pre vytváranie analytických účtov pre vybrané účtovné jednotky:

„Podľa finančných účtov nákladov a výnosov pre činnosť vykonávanú účtovnou jednotkou:

1. na základe výlučného práva, pričom výlučným právom sa rozumie na poskytovanie určitej služby alebo vykonávanie činnosti na vymedzenom grafickom území, ktorá je na základe osobitného predpisu vyhradená jedinej účtovnej jednotke,
2. na základe osobitného práva, pričom osobitným právom sa rozumie

¹⁹ Opatrenie MF SR , ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, § 12 ods.1

2a. právo na poskytovanie určitej služby alebo na vykonávanie činnosti v určitej oblasti, ktorá je na základe osobitného predpisu vyhradená dvom účtovným jednotkám alebo účtovným jednotkám, ktoré sú verejným podnikom alebo obmedzenému počtu účtovných jednotiek alebo účtovným jednotkám, ktoré sú verejnými podnikmi, bez toho aby sa obmedzenie počtu účtovných jednotiek alebo voľba oprávnených účtovných jednotiek zakladala na objektívnych, primeraných a nediskriminačných kritériách; verejným podnikom sa rozumie účtovná jednotka, ktorá postupuje podľa tohto opatrenia...

2b. výhoda, ktorá jednu účtovnú jednotku alebo viaceré účtovné jednotky v značnom rozsahu zvýhodňuje oproti iným účtovným jednotkám pri vykonávaní rovnakej činnosti v tej istej oblasti na vymedzenom geografickom území za porovnateľných podmienok,

2 vo verejnom záujme, pričom účtovná jednotka prijíma náhradu za tieto činnosti v akejkoľvek forme a zároveň vykonáva aj iné činnosti.²⁰

Toto ustanovenie sa týka účtovných jednotiek, ktoré svoju činnosť vykonávajú na základe výlučného práva, osobitného práva alebo činnosti poskytovanej vo verejnom záujme. Tento doplnok vznikol podľa smernice komisie č.80/723/EHS o transparentnosti finančných vzťahov medzi členskými štátmi a verejnými podnikmi a transparentnosti finančnej, najmä v rámci určitých podnikov.

2.2 Účtová trieda 0 – dlhodobý majetok

Na účtoch účtovej triedy 0 – dlhodobý majetok účtujú účtovné jednotky v sústave podvojného účtovníctva dlhodobý majetok, ktorý sa člení na:

²⁰ Opatrenie MF SR , ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, § 4 ods.1k)

- Dlhodobý nehmotný majetok
- Dlhodobý hmotný majetok
- Dlhodobý finančný majetok

Dlhodobý nehmotný majetok je majetok, ktorého doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok a ocenenie stanovenej Zákonom o dani z príjmov je určené v SR na sumu 2 400,- € a v ČR na sumu 60 000,- CZK. Účtovné jednotky účtujú o dlhodobom majetku, ktorým je napr. software, oceníteľné autorské práva, goodwill, nehmotné výsledky výskumu a vývoja.

Vymedzenie dlhodobého nehmotného majetku definuje v ČR § 6 Vyhlášky č. 500/2002 Sb. a v SR § 37 Postupov účtovania č. 23054/2002-92.

Dlhodobý hmotný majetok je majetok, ktorého doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok a ocenenie odpisovaného majetku stanovenej Zákonom o dani z príjmov je určené v ČR na sumu 40 000,- CZK a v SR na sumu 1 700,- €.

Dlhodobý hmotný majetok je súbor samostatných hnutel'ných vecí s výnimkou zásob a rozdeľuje sa na odpisovaný a neodpisovaný. Bližšie vymedzenie dlhodobého hmotného majetku definuje v ČR § 7 Vyhlášky č. 500/2002 Sb. a v SR § 38 Postupov účtovania č. 23054/2002-92.

Medzi **dlhodobý finančný majetok** patria najmä podielové cenné papiere a podiely, ktoré má účtovná jednotka v držbe dlhšie ako jeden rok, príp. pôžičky a úvery. Vymedzenie dlhodobého finančného majetku definuje v ČR § 8 Vyhlášky č. 500/2002 Sb. a v SR § 42 Postupov účtovania č. 23054/2002-92.

Členenie majetku podľa účtových skupín:

Česká republika	Slovenská republika
01 – Dlhodobý nehmotný majetok	01 – Dlhodobý nehmotný majetok
02 – Dlhodobý HM odpisovaný	02 – Dlhodobý HM odpisovaný
03 – Dlhodobý HM neodpisovaný	03 – Dlhodobý HM neodpisovaný

04 – Nedokončený dlhodobý NM a HM a obstaraný dlhodobý finančný majetok	04 – Obstaranie dlhodobého majetku
05 – Poskytnuté zálohy na dlhodobý majetok	05 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý majetok
06 – Dlhodobý finančný majetok	06 – Dlhodobý finančný majetok
07 – Oprávky k dlhodobému NM	07 – Oprávky k dlhodobému NM
08 – Oprávky k dlhodobému HM	08 – Oprávky k dlhodobému HM
09 – Opravné položky k dlhodobému majetku	09 – Opravné položky k dlhodobému majetku

Tabuľka 35 – Členenie majetku podľa účtovných skupín

V účtovej skupine 04 – Nedokončený dlhodobý nehmotný a hmotný majetok a obstaraný dlhodobý majetok účtujú účtovné jednotky podľa českých účtovných štandardov na konci účtovného obdobia aj nevyfakturované dodávky dlhodobého NM a HM v prospech účtovej skupiny 38 – Prechodné účty aktív a pasív.

Slovenské postupy účtovania riešia nedokončený dlhodobý NM a HM obdobne s rozdielom, že nevyfakturované dodávky sa účtujú na účet 326 – Nevyfakturované dodávky, pokiaľ účtovná jednotka pozná presnú cenu dodávky. V prípade, že presnú cenu dodávky nepozná a predpokladaná doba vyrovnania je najviac jeden rok, zaúčtuje nedokončený majetok na účet 323 – Krátkodobé rezervy.

Opatrenia MF SR nahradili účtovnú triedu 38 – Prechodné účty aktív a pasív a nahrádzajú ju účtovnou triedou 38 – Časové rozlíšenie nákladov a výnosov.

2.3 Účtová trieda 1 - Zásoby

V účtovej triede 1 – Zásoby nemajú Česká ani Slovenská republika výrazné rozdiely v základných postupoch účtovania zásob.

Členenie zásob:

Česká republika	Slovenská republika
11 – Materiál	11 – Materiál

12 – Zásoby vlastnej výroby	12 – Zásoby vlastnej výroby
13 – Tovar	13 – Tovar
15 – Poskytnuté zálohy na zásoby	NEEXISTUJE
19 – Opravné položky k zásobám	19 – Opravné položky k zásobám

Tabuľka 36 – Členenie zásob

Slovenská legislatíva nepozná pojem poskytnuté zálohy na zásoby. Zálohy sa účtujú na účet 314 – Poskytnuté preddavky.

2.4 Účtová trieda 2 – Krátkodobý finančný majetok

Členenie krátkodobého finančného majetku:

Česká republika	Slovenská republika
21 – Peniaze	21 – Peniaze
22 – Účty v bankách	22 – Účty v bankách
23 – Krátkodobé bankové úvery	23 – Bežné bankové úvery
24 – Krátkodobé finančné výpomoci	24 – Iné krátkodobé finančné výpomoci
25 – Krátkodobé cenné papiere a podiely a obstaraný krátkodobý finančný majetok	25 – Krátkodobý finančný majetok
26 – Prevody medzi finančnými účtami	26 – Prevody medzi finančnými účtami
29 – Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku	29 – Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku

Tabuľka 37 – Členenie krátkodobého finančného majetku

Aj napriek odlišným názvom niektorých účtových tried, účtovanie v účtovej skupine je až na nepatrné odlišnosti rovnaké. Postupy účtovania a české účtovné štandardy v niektorých prípadoch mierne rozdielne riešia obsahové vymedzenie, bez podstatného vplyvu na účtovanie.

2.5 Účtová trieda 3- Zúčtovacie vzťahy

Zúčtovacie vzťahy nadväzujú na ostatné účty účtovej osnovy a v prípade rozdielov ich rozoberám v konkrétnych kapitolách, ktorých sa týkajú.

Členenie zúčtovacích vzťahov:

Česká republika	Slovenská republika
31 – Pohľadávky	31 – Pohľadávky
32 – Závázky (krátkodobé)	32 – Závázky
33 – Zúčtovanie so zamestnancami a inštitúciami	33 – Zúčtovanie so zamestnancami a orgánmi sociálneho poistenia a zdravotného poistenia
34 – Zúčtovanie daní a dotácií	34 – Zúčtovanie daní a dotácií
35 – Pohľadávky za spoločníkov, za účastníkov združenia a za členov družstva	35 – Pohľadávky voči spoločníkom a združeniu
36 – Závázky k spoločníkom, k účastníkom združenia a za členov družstva	36 – Závázky voči spoločníkom a združeniu
37 – Iné pohľadávky a záväzky	37 – Iné pohľadávky a iné záväzky
38 – Prechodné účty aktív a pasív	38 – Časové rozlíšenie nákladov a výnosov
39 - Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie	39 – Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie

Tabuľka 38 – Členenie zúčtovacích vzťahov

Postupy účtovania v SR dopĺňajú dočasné rozdiely medzi účtovnou hodnotou majetku a záväzkov nielen o dlhodobý hmotný majetok a pohľadávky, ale aj účtovnú hodnotu zásob a záväzkov. Táto hodnota sa pri zásobách používa napríklad vtedy, keď bola vytvorená opravná položka k zásobám a tento rozdiel (účtovný a daňový) bude v budúcnosti uznaný. Pri záväzkoch sa jedná o záväzky, ktoré budú daňovo uznateľné až po ich zaplatení.

V Českej republike v účtovnej triede 38 – Prechodné účty aktív a pasív sa účtuje v súlade s § 13 a 19 vyhlášky – účtovné jednotky časovo rozlišujú náklady a výnosy, ďalej dohadné položky v súlade s §17 vyhlášky.

V Slovenskej republike sa v účtovnej triede 38 – Časové rozlíšenie nákladov a výnosov, rozlišujú náklady a výnosy, príjmy a výdavky budúcich období.

2.6 Účtová trieda 4 – Kapitálové účty a dlhodobé záväzky

Členenie kapitálových účtov a dlhodobých záväzkov:

Česká republika	Slovenská republika
41 – Základný kapitál a kapitálové fondy	41 – Základné imanie
42 – Rezervné fondy, nedeliteľný fond a ostatné fondy zo zisku	42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia
43 – Výsledok hospodárenia	43 – Výsledok hospodárenia
45 – Rezervy	45 – Rezervy
46 – Dlhodobé bankové úvery	46 – Bankové úvery
47 – Dlhodobé záväzky	47 – Dlhodobé záväzky
48 – Odložený daňový záväzok a pohľadávka	48 – Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka
– Individuálny podnikateľ	49 – fyzická osoba - podnikateľ

Tabuľka 39 – Členenie kapitálových účtov a dlhodobých záväzkov

Rovnako ako v Českej republike v účtovných štandardoch, tak aj v Slovenskej republike v postupoch účtovania sú triedy účtového rozvrhu identické.

2.7 Náklady a výnosy

Účtová skupina nákladov:

Česká republika	Slovenská republika
50 – Spotrebované nákupy	50 – Spotrebované nákupy
51 – Služby	51 – Služby
52 – Osobné náklady	52 – Osobné náklady

53 – Dane a poplatky	53 – Dane a poplatky
54 – Iné prevádzkové náklady	54 – Iné náklady na hospodársku činnosť
55 – Odpisy, rezervy, komplexné náklady budúcich období a opravné položky v prevádzkovej oblasti	55 – Odpisy a opravné položky k dlhodobému majetku
56 – Finančné náklady	56 – Finančné náklady
57 – Rezervy a opravné položky vo finančnej oblasti	57 - ZRUŠENÝ
58 – Mimoriadne náklady	58 – Mimoriadne náklady
59 – Dane z príjmov, prevodové účty a rezerva na daň z príjmov	59 – Dane z príjmov, prevodové účty

Tabuľka 40 - Náklady

V základnom členení účtových skupín je rozdiel v účtovaní rezerv, ktorý bližšie popíšem v kapitole 3.1 Rezervy.

V účtovnej skupine 55 – Odpisy, rezervy, komplexné náklady budúcich období a opravné položky v prevádzkovej oblasti, účtuje účtovná jednotka v Českej republike:

- tvorba rezerv podľa zvláštnych právnych predpisov,
- tvorba ostatných rezerv vzťahujúcich sa k prevádzkovej oblasti (okrem rezervy na daň z príjmov),
- zaúčtovanie komplexných nákladov budúcich období, kde sa zachytávajú položky prevádzkového charakteru,
- opravné položky sa vytvárajú iba k účtom majetku v prípadoch zníženia ocenenia majetku v účtovníctve preukázanom na základe inventarizácie majetku.²¹

Slovenská legislatíva zmenila postup pri účtovaní rezerv, preto v Slovenskej republike neexistuje už účtová skupina 57 a § 71, postupov účtovania sa od 01.01. 2007 zrušil.

²¹ Vyhláška č.500/2002 Sb.,§ 55 ods.1

Na ľarchu ľútu 57 – Rezervy a opravné položky podľa českých ľúetnľch ľtandardov ľútuju ľútovnľ jednotky sľvzťaľne v prospech ľútov ľútovej skupiny:

- 09 – Opravné položky k dlhodobľmu majetku
- 29 – Opravné položky ku krátkodobľmu finančnľmu majetku²²

V Slovenskej republike sa opravné položky k majetku ľútuju v ľútovej skupine 55 – Odpisy, rezervy a opravné položky nľkladov na hospodľrsku činnosť.

Na rozdiel od českých ľtandardov, slovenské postupy nepoznaju a ani netvorlia rezervu na daň z prľjmov.

Daň sa v SR a ČR rozdeľuje rovnako na:

- Splatnú
- Odloľenú
- Z beľnej činnosti
- Z mimoriadnej činnosti

Daň z prľjmov je sľčasťou nľkladov ľútovnej jednotky v obidvoch krajinách a ľútuje sa na ľútoch ľútovnej skupiny 59 – Dane z prľjmov a prevodové ľúty.

V prľpade, že u toho istľho daňovníka voči tomu istľmu daňovľmu ľradu nie sľ dostatočné zdaniteľné rozdiely, ľútovnľ jednotka ľútuje o odloľenej daňovej pohľadávke len vtedy, ak je predpoklad, že sa dosiahne dostatočný zľklad dane, v ktorom sľ odpočítateľné dočasné rozdiely skryté, alebo v ktorých mľže byť daňovľ strata umorenľ.²³

²² České ľúetnľ standary pro ľúetnľ jednotky, ktoré ľútuju podle vyhlášky č.500/2002 Sb.,Český ľúetnľ standard č. 019

²³ Opatrenie MF SR , ktorým sa ustanovuju podrobnosti o postupoch ľútovania a rľmcovej ľútovej osnove pre podnikateľov ľútujuľich v sľstave podvojnľho ľútovnľctva,§ 10 ods.13

Účtovná skupina výnosov:

Česká republika	Slovenská republika
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	60 – Tržby za vlastné výkony a tovar
61 – Zmena stavu zásob vlastnej činnosti	61 – Zmena stavu vnútroorganizačných zásob
62 – Aktivácia	62 – Aktivácia
64 – Iné prevádzkové výnosy	64 – Iné výnosy z hospodárskej činnosti
NEEXISTUJE	65 – Zúčtovanie niektorých položiek z hospodárskej činnosti
66 – Finančné výnosy	66 – Finančné výnosy
68 – Mimoriadne výnosy	68 – Mimoriadne výnosy
69 – Prevodové účty	69 – Prevodové účty

Tabuľka 41 - Výnosy

V SR účtovnej triede 65 – Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z hospodárskej činnosti účtuje účtovná jednotka podľa § 79 takto:

V prospech účtu 655 – Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období sa účtuje vznik komplexných nákladov so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 382 – Komplexné náklady budúcich období.

V prospech účtu 657 – Zúčtovanie oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku sa účtujú sumy vyjadrujúce postupné umorovanie oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 098 – Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku.

3 Vymedzenie dôsledkov rozdielov

Porovnaním zákonov o účtovníctve, postupov účtovania a českých účtovných štandardov existuje už podľa základných tabuliek rozdiel.

Aj napriek tomu, že sa obe krajiny približujú k Medzinárodným účtovným štandardom, stále existujú medzi Českou a Slovenskou republikou značné rozdiely v účtovaní v legislatíve, ktorá predstavuje nižší stupeň právnej normy. V ďalšej časti porovnam len niektoré vybrané aspekty, ktoré prešli za poslednú dobu výraznou zmenou.

3.1 Rezervy

Opatrenie MF SR definuje tvorbu rezervy na základe opatrnosti na riziká a straty, kde rezerva je záväzok účtovnej jednotky, predstavujúci existujúcu povinnosť.

Tvorba rezerv:

Česká republika	Slovenská republika
Rezervy podľa zvláštnych právnych predpisov	Náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia
Rezerva na dôchodky a podobné záväzky	Reklamácie a záručné opravy
Rezerva na daň z príjmov	Odstránenie odpadov a obalov
Ostatné rezervy	

Tabuľka 42 – Tvorba rezerv

Ďalej sa podľa Opatrenia MF SR č.MF/263112/2009-74 rezervy členia:

- Rekultivácia pozemkov
- Demolácia budov
- Odstupné
- Nevyčerpané dovolenky vrátane sociálneho poistenia
- Nevyfakturované dodávky a služby

- Členské príspevky
- Bonusy, skontá, rabaty
- Náklady na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy
- Pokuty a penále
- Finančné povinnosti vyplývajúce z ručenia záruk
- Povinnosť spätného odkúpenia obalov
- Prebiehajúce a hroziace súdne spory
- Vyplácanie prémieí a odmien
- Vyplácanie odchodného, vyplácanie plnení pre zamestnancov pri životných alebo pracovných jubileách
- Provízie obchodným zástupcom
- Na stratové a nevýhodné zmluvy
- Náklady na uvedenie prenajatého majetku do predchádzajúceho stavu
- Vypustené emisie do ovzdušia
- Iné riziká a straty súvisiace s činnosťou účtovnej jednotky²⁴

Účtovanie rezerv v Českej republike:

V prospech účtu 45 – Rezervy so súvzťažným zápisom na ťarchu príslušných účtov nákladov:

- 55 – Odpisy, rezervy, komplexné náklady budúcich období a opravné položky prevádzkových nákladov
- 57 – Rezervy a opravné položky vo finančnej oblasti
- 58 – Mimoriadne náklady
- 59 – Daň z príjmov

²⁴ Opatrenie MF SR , ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, § 19 ods.7

Účtovanie rezerv v Slovenskej republike:

V prospech účtu 323 – Krátkodobé rezervy alebo v prospech účtu 45 – Rezervy so súvzťažným zápisom na ťarchu:

- Príslušných účtov nákladov, ktorému záväzok prislúcha
- 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť
- 568 – Ostatné náklady na finančnú činnosť

Slovenská republika nevytvára rezervu na daň z príjmov.

3.2 Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok

Opatrenie MF SR č. MF/263112/2009-74 v §20 ods.4 pri tvorbe odpisového plánu zohľadňuje hlavne:

- Dobu použiteľnosti
- Počet výrobkov alebo podobných jednotiek, u ktorých sa predpokladá ich získanie prostredníctvom majetku
- Očakávané použitie majetku a intenzita jeho využitia
- Očakávané fyzické opotrebovanie majetku
- Technické a morálne zastaranie
- Zákonné a iné obmedzenia na používanie majetku

- Rôznu dobu použiteľnosti a rôzny priebeh opotrebenia jednotlivých oddeliteľných súčastí podľa potrieb účtovnej jednotky²⁵

České účetní standardy pro podnikatele účtující podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. riešia dobu rovnomerného odpisovania pri:

- Záporný goodwill – 60 mesiacov
- Oceňovací rozdiel k nadobudnutému majetku – 180 mesiacov

Jedným z prvých rozdielov v účtovaní je pri členení finančného majetku, kde SR zahŕňa do finančného majetku a nie do dlhodobého hmotného majetku (oproti ČR) umelecké diela, zbierky, predmety z drahých kovov a pozemky, ktoré sú obstarané za účelom dlhodobého uloženia voľných peňažných prostriedkov, tak isto aj dlhodobé pohľadávky s dohodnutou dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok.

Legislatíva SR umožňuje účtovným jednotkám účtovať o dlhodobom majetku ak nemá k tomuto majetku vlastnícke právo alebo právo správy v týchto prípadoch:

- dlhodobý nehmotný majetok
- dlhodobý majetok obstaraný finančným prenájomom (ČR – majetok obstaraný finančným prenájom nie je evidovaný v účtovnej triede 0, účtovanie je možné až pri splatení majetku)
- technické zhodnotenie pri prenájme dlhodobého hmotného majetku musí byť na základe písomnej zmluvy s vlastníkom alebo správcom

Pri obstaraní dlhodobého nehmotného majetku si účtovné jednotky podnikajúce v SR nemôžu dať ako súčasť nákladov, ktoré súvisia s obstaraním tohto majetku aj kurzové rozdiely. Tento prípad česká legislatíva nerieši.

²⁵ Opatrenie MF SR , ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v systave podvojného účtovníctva, § 20 ods.4

Česká republika tiež pri obstaraní dlhodobého hmotného majetku nerieši úroky z úverov, ktoré môže účtovná jednotka zahrnúť do obstarávacej ceny na Slovensku. Je v plnej kompetencii účtovnej jednotky sa rozhodnúť do času, kým majetok nezaradí do používania, či tieto úroky do obstarávacej ceny zahrnie.

Pri vyradení dlhodobého finančného majetku musí účtovná jednotka v ČR zaúčtovať aj opravnú položku k tomuto majetku.

Pri ocenení majetku, ktorý účtovná jednotka novo zistila pri inventarizácii a v účtovníctve ho doteraz nemala zachytený, účtuje účtovná jednotka podnikajúca v SR reprodukčnou obstarávacou cenou na účet 384 – Výnosy budúcich období, ktoré postupne rozpúšťa. Pri neodpisovanom dlhodobom majetku účtuje účtovná jednotka v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti.

Účtovná jednotka podnikajúca v ČR dlhodobý hmotný a nehmotný majetok zaúčtuje na príslušný účet Oprávok a pri neodpisovanom dlhodobom majetku so súvzťažným zápisom v prospech účtu 413 – Ostatné kapitálové fondy.

Pri odpisovaní dlhodobého majetku legislatíva ČR dáva možnosť majetok vo vlastníctve alebo spoluvlastníctve bytových družstiev odpisovať, legislatíva SR túto možnosť nedáva – majetok, ktorý bol obstaraný bytovou výstavbou a neslúži na podnikanie sa neodpisuje.

V ČR účtuje o majetku, ktorý je obstaraný formou finančného prenájmu vlastníkom majetku a nie účtovná jednotka, ktorá ho používa.

Finančný leasing:

Česká republika

České právne predpisy rozlišujú leasing na:

- operatívny
- finančný

Určujú minimálnu dobu trvania leasingu, kedy je klasifikovaný ako finančný leasing. Podstatná je právna forma, kde podklad tvorí leasingová zmluva.

Finančný leasing:

- bežné splátky nájmu
- prvá leasingová splátka (časové rozlíšenie)
- záväzky z leasingu
- úroky

Účtovná jednotka účtuje o leasingu ako o hmotnom majetku až vtedy, keď nájomca preberie vlastnícke práva k tomuto majetku po skončení doby leasingu.

Leasing možno sledovať v aktívach a záväzkoch v reálnej hodnote na začiatku leasingu alebo v súčasnej hodnote leasingových platieb.

Slovenská republika:

Leasing sa tak isto rozlišuje na:

- finančný
- operatívny

V postupoch účtovania sa doplnila definícia finančného prenájmu (leasingu) a upresnila sa obstarávacia cena. Súčasťou obstarávacej ceny majetku sú aj náklady, ktoré súvisia s obstaraním majetku.

Finančný leasing:

- odpisy
- bežné splátky nájmu
- prvá leasingová splátka

- záväzky z leasingu
- úroky

Operatívny leasing nie je priamo riešený ani v Zákone o účtovníctve, ani v postupoch účtovania. Rozdeľuje majetok len na krátkodobý a dlhodobý. Podklad pre účtovanie leasingu tvorí leasingová zmluva.

Účtovná jednotka účtuje o leasingu ako o hmotnom majetku počas celej doby užívania predmetu nájmu a tento majetok aj odpisuje. Vlastnícke právo k tomuto majetku preberá nájomca až po skončení doby leasingu.

Leasing môže byť definovaný ako zmluva o výpožičke podľa § 659 Občianskeho zákonníka, počas doby zabezpečenia záväzku prevodom práva (§ 553 Občianskeho zákonníka) a ak sa vlastnícke právo k hnutel'nému majetku prevádza inak ako prevzatím veci (§133 Občianskeho zákonníka), majetok odpisuje účtovná jednotka, ktorá ho používa (§28 Zákona o účtovníctve).

3.3 Rozvaha (bilance) vs. Súvaha

Vzor rozvahy podľa Vyhlášky č. 500/2002 Sb. v ČR sa nachádza v prílohe č. 1 a vzor súvahy podľa Opatrenia MF SR v SR sa nachádza v prílohe č. 2 pre účtovné jednotky účtujúce v sústave podvojného účtovníctva.

Zobrazenie položiek – strana AKTÍV	ČR	SR
Položky vo výkazoch (brutto, korekcia, netto)	Áno	Áno
Pohľadávky za upísaný základný kapitál	Áno	Nie
Obstarávaný dlhodobý majetok	Nie	Áno
Oceňovací rozdiel k nadobudnutému majetku	Áno	Nie
Opravná položka k nadobudnutému majetku	Nie	Áno
Pôžičky s dobou splatnosti najviac 1 rok	Nie	Áno
Zakázková výroba s predpokl.dobou	Nie	Áno

ukončenia dlhšou ako jeden rok		
Dlhodobé poskytnuté zálohy	Áno	Nie
Dohadné účty aktívne	Áno	Nie
Krátkodobé poskytnuté zálohy	Áno	Nie
Účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako 1 rok	Nie	Áno
Náklady budúcich období krátkodobé	Nie	Áno
Náklady budúcich období dlhodobé	Áno	Áno
Príjmy budúcich období krátkodobé	Nie	Áno
Príjmy budúcich období dlhodobé	Áno	Áno

Tabuľka 43 – Aktíva

Zobrazenie položiek – strana PASÍV	ČR	SR
Pohľadávky za upísané vlastné imanie (-)	Nie	Áno
Nedeliteľný fond	Nie	Áno
Rezervy zákonné krátkodobé	Nie	Áno
Rezervy zákonné dlhodobé	Nie	Áno
Rezervy podľa zvláštnych právnych predpisov	Áno	Nie
Rezervy na dôchodky a podobné záväzky	Áno	Nie
Rezerva na daň z príjmov	Áno	Nie
Ostatné rezervy krátkodobé	Nie	Áno
Ostatné rezervy dlhodobé	Nie	Áno
Ostatné rezervy	Áno	Nie
Dlhodobé nevyfakturované dodávky	Nie	Áno
Ostatné dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku	Nie	Áno
Záväzky – podstatný vplyv	Áno	Nie

Dohadné účty pasívne	Áno	Nie
Závazky zo sociálneho fondu	Nie	Áno
Nevyfakturované dodávky	Nie	Áno
Krátkodobé prijaté zálohy	Áno	Nie
Vydané dlhopisy	Áno	Nie
Dohadné účty pasívne	Áno	Nie
Krátkodobé finančné výpomoci	Áno	Nie
Výdavky budúcich období krátkodobé	Áno	Áno
Výdavky budúcich období dlhodobé	Nie	Áno
Výnosy budúcich období krátkodobé	Áno	Áno
Výnosy budúcich období dlhodobé	Nie	Áno

Tabuľka 44 - Pasíva

Úprava v Českej republike ale aj Slovenskej republike podrobnejšie popisuje štruktúru, akou majú byť jednotlivé položky výkazov uvádzané. Položky výkazov sa zobrazujú ako BRUTTO, KOREKCIA A NETTO. Výkazy v IFRS sa zobrazujú len položky NETTO.

3.4 Výkaz ziskov a strát

Vzor výkazu ziskov a strát podľa Vyhlášky č. 500/2002 Sb. sa nachádza v prílohe č. 3 a vzor výkazu ziskov a strát podľa Opatrenia MF SR v prílohe č. 4.

Zobrazenie položiek	ČR	SR
Tržba z predaja dlhodobého majetku	Áno	Áno
Tržba z predaja materiálu	Áno	Áno
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku	Áno	Áno
Zostatková cena predaného materiálu	Áno	Áno
Tvorba a zaúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam	Nie	Áno

Zmena stavu rezerv	Áno	Nie
Kurzové zisky	Nie	Áno
Kurzové straty	Nie	Áno
Výsledok hospodárenia bežnej činnosti pred zdanením	Nie	Áno
Výsledok hospodárenia bežnej činnosti po zdanení	Áno	Áno
Výsledok hospodárenia mimoriadnej činnosti pred zdanením	Nie	Áno
Výsledok hospodárenia mimoriadnej činnosti po zdanení	Áno	Nie

Tabuľka 45 – Výkaz ziskov a strát

Už na prvý pohľad zaujme ten najzákladnejší rozdiel medzi Rozvahou a Súvahou a Výkazom zisků a ztráty a Výkazom ziskov a strát. V Slovenskej republike je súčasťou položiek trojciferné označenie účtovných tried, v Českej republike používajú abecedné písmená a jednočíselné označenie gréckymi a rímskymi číslicami.

S účinnosťou od 01.01.2010 vyšiel aj nový vzor Súvahy a Výkazu ziskov a strát, kde účtovné jednotky uvádzajú aj SK NACE – kód prevažnej činnosti podľa Štatistického úradu SR.

Česká rozvaha pozná pojem súvahový deň, ktorým je deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Slovenská súvaha má účtovné obdobie, za ktoré sa účtovná závierka zostavuje, uvádza sa v nej od ktorého mesiaca po ktorý mesiac v danom období je zostavená.

Slovenská súvaha vypustila a nepoužíva pojmy ovládané a riadené osoby. Sú nahradené pojmom dcérska a materská účtovná jednotka. Tento rozdiel sa týka účtovných jednotiek, ktoré majú povinnosť zostavovať individuálnu a konsolidovanú účtovnú závierku. Ostatné položky súvahy (rozvahy) sú logicky zmenené a nadväzujú na už riešené problémy v tejto práci.

Slovenská súvaha rozdeľuje náklady budúcich období na dlhodobé a krátkodobé, tak isto ako aj účty v bankách s viazanosťou.

Česká rozvaha tieto náklady budúcich období uvádza do jedného riadku.

Nový vzor súvahy rieši pohľadávky za upísané vlastné imanie na strane pasív záporným zostatkom. V predchádzajúcej súvahe sa účtovalo rovnako ako v ČR na strane aktív.

SR – rezervy rozdeľuje na:

- dlhodobé
- krátkodobé

ČR – rezervy rozdeľuje na:

- Rezervy podľa zvláštnych právnych predpisov
- Rezerva na dôchodky a podobné záväzky
- Rezerva na daň z príjmov

SR – záväzky zo sociálneho fondu vykazuje na samostatnom riadku

ČR – záväzky zo sociálneho fondu sú na riadku 109 spolu so záväzkami so sociálneho zabezpečenia a poistenia

V nadväznosti na riešené a porovnávané Zákony o účtovníctve, Opatrenia a účtovné štandardy, ani Výkazy ziskov a strát nie sú jednotné.

SR – vo výkazoch sú rozdelené:

- Kurzové zisky
- Kurzové straty

Tieto položky výkazu sú zaujímavé najmä pre účtovné jednotky, ktoré účtujú svoje pohľadávky a záväzky v cudzej mene, pretože pre tieto účtovné jednotky to môže byť výrazná položka v riadkoch súvahy (rozvahy).

V České republice kurzové zisky a kurzové straty sú spolu s ostatnými finančnými nákladmi alebo výnosmi.

V poslednej rade SR rieši na samostatných riadkoch aj:

- Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením
- Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení
- Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti pred zdanením
- Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti po zdanení
- Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením
- Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

V ČR je výsledok hospodárenia rozdelený na:

- Prevádzkový výsledok hospodárenia
- Finančný výsledok hospodárenia
- Výsledok hospodárenia za bežnú činnosť
- Mimoriadny výsledok hospodárenia
- Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie
- Výsledok hospodárenia pred zdanením

Záver

Vývoj, počas ktorého prešla Česká a Slovenská republika výrazne zmenil účtovanie, ktoré bolo pred rokom 2003 a 2004. Obidve krajiny vytvorili priestor pre využívanie medzinárodných účtovných štandardov – IFRS. Spoločnosti, ktoré majú povinnosť zostavovať individuálnu a konsolidovanú účtovnú závierku ju podľa IFRS už takto zostavujú.

Nasledujúca tabuľka poskytuje stručný prehľad rozdielov, ktoré sú v postupoch účtovania v účtovných triedach medzi Českou a Slovenskou republikou.

Základné rozdiely účtovných tried

Účtovná trieda	Rozdielne účtovanie v ČR a SR
0 – Dlhodobý majetek	Áno
1 – Zásoby	Nie (okrem účtovania poskytnucých záloh na zásoby)
2 – Krátkodobý finančný majetek a krátkodobé bankové úvery	Nie
3 – Zúčtovacie vzťahy	Nie (okrem účtov účtovnej skupiny 38)
4 – Kapitálové účty	Nie
5 – Náklady	Áno
6 – Výnosy	Áno
7 – Závierkové a podsúvahové účty	Nie

Cieľom mojej diplomovej práce bolo zistiť, či existujú rozdiely medzi Českou a Slovenskou účtovnou legislatívou a aké odlišnosti medzi nimi sú.

Analyzovala som zákony o účtovníctve platné pre krajiny Českej a Slovenskej republiky a tak isto aj České účtovné štandardy s Opatreniami MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania pre účtovné jednotky, ktoré účtujú v ústave podvojného účtovníctva. Rozdiely a analýzy som formulovala zväčša do tabuliek, ktoré sú prehľadnejšie a jednoduchšie.

Použitá literatúra:

Zoznam literatúry:

1. CENIGOVÁ,A.: Podvojný účtovníctvo podnikateľov. 9. vydanie Bratislava, Ibiprint, 2009.653 s. ISBN 978-80-969946-1-8
2. DVOŘÁKOVÁ,D.: Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS.Brno, Computer Press, 2008. 329 s.ISBN 978-80-251-1950-1.
3. HINKE,J.: Účetní systém IAS/IFRS. Brno, Alfa, 2007. 190 s. ISBN 978-80-903962-2-7.
4. KOVANICOVÁ,D.: Finanční účetnictví:světový koncept. Praha, Bova Polygon,2006. ISBN 80-7273-095-9.
5. SVATOŠOVÁ J., TRÁVNÍČKOVÁ J.: Účtová osnova, České účetní standardy, postupy účtování pro podnikatele 2010. Praha, Anag 2010. 325 s. ISBN 80-247-1259-8
6. ZÁKONY I/2010 úplné znenia zákonov. Poradca s. r. o.. Žilina, 2010. 680 s. ISSN 1335-6127.
7. ZÁKONY II/2010 úplné znenia zákonov. Poradca s. r. o.. Žilina, 2010. 904 s. ISSN 1335-6127.

Zákony, vyhlášky, usmernenia:

1. Zákon č. 563/1991 Sb o účetnictví
2. Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve
3. Vyhláška č. 500/2002 Zb. pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
4. Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92 ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva

5. České účetní standary pro účetní jednotky, které jsou podnikateli, které účtují podle vyhlášky č.500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů
6. Pokyn k zákonu č. 431/2002 Z.z., o účtovníctve
7. Usmernenie k Opatreniu MF SR č.MF/10069/2004-74, ktorým sa mení a dopĺňa Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92

Internetové adresy:

1. [online] Podnikatel. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky>. ISSN 1802-8012
2. [online] Business center. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi>. ISSN 1213-7235
3. [online] Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky. Dostupné z: <http://www.drsr.sk>. ISSN 1802-8012
4. [online] Ministerstvo financí České republiky. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz>
5. [online] Portál veřejné správy České republiky. Dostupné z: <http://www.portal.gov.cz>
6. [online] Dane a účtovníctvo. Dostupné z: <http://www.daneauctovnictvo.sk>
7. [online] Ministerstvo financí České republiky. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz>
8. [online] Európska komisia. Dostupné z: <http://www.ec.europa.eu>. Posledná aktualizácia 12/12/2009
9. <http://www.ulclegal.com/sk>
10. <http://www.sfinance.cz>
11. <http://www.sak.sk>

Zoznam tabuliek:

- Tabuľka 1: Rozdelenie častí zákona o účtovníctve
- Tabuľka 2: Vedenie účtovníctva
- Tabuľka 3: Daňová evidencia
- Tabuľka 4: Účtovné obdobie
- Tabuľka 5: Uplatnenie alebo zmena hospodárskeho roka
- Tabuľka 6: Obsah účtovných dokladov
- Tabuľka 7: Účtovné knihy
- Tabuľka 8: Otvorenie účtovných kníh
- Tabuľka 9: Uzavretie účtovných kníh
- Tabuľka 10: Súčasti účtovnej závierky
- Tabuľka 11: Rozvaha (Súvaha)
- Tabuľka 12: Výkaz ziskov a strát
- Tabuľka 13: Príloha (Poznámky)
- Tabuľka 14: Cash flow
- Tabuľka 15: Zmeny vlastného kapitálu
- Tabuľka 16: Overenie účtovnej závierky audítorom
- Tabuľka 17: Výročná správa
- Tabuľka 18: Povinnosť zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky
- Tabuľka 19: Overenie konsolidovanej účtovnej závierky audítorom
- Tabuľka 20: Obsah účtovných výkazov
- Tabuľka 21: Ocenenie majetku a záväzkov

- Tabuľka 22: Ocenenie majetku
- Tabuľka 23: Ocenenie majetku a záväzkov vyjadrených v cudzej mene
- Tabuľka 24: Ocenenie majetku obstarávacou cenou
- Tabuľka 25: Ocenenie majetku vlastnými nákladmi
- Tabuľka 26: Ocenenie majetku menovitou hodnotou
- Tabuľka 27: Ocenenie majetku reprodukčnou obstarávacou cenou
- Tabuľka 28: Ocenenie majetku reálnou hodnotou
- Tabuľka 29: Doklady potrebné k inventarizácii
- Tabuľka 30: Inventarizácia majetku
- Tabuľka 31: Obsah inventúrneho súpisu
- Tabuľka 32: Uschovávanie účtovnej dokumentácie
- Tabuľka 33: Sankcie za porušenie zákona
- Tabuľka 34: Vymedzenie analytických účtov
- Tabuľka 35: Členenie majetku podľa účtovných skupín
- Tabuľka 36: Členenie zásob
- Tabuľka 37: Členenie krátkodobého finančného majetku
- Tabuľka 38: Členenie zúčtovacích vzťahov
- Tabuľka 39: Členenie kapitálových účtov a dlhodobých záväzkov
- Tabuľka 40: Náklady
- Tabuľka 41: Výnosy
- Tabuľka 42: Tvorba rezerv
- Tabuľka 43: Aktíva

Tabuľka 44: Pasíva

Tabuľka 45: Výkaz ziskov a strát

Zoznam použitých skratiek:

ČR	Česká republika
SR	Slovenská republika
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
IFRS	Medzinárodné štandardy účtovného výkazníctva (International financial reporting standards)
IAS	Medzinárodné účtovné štandardy
ÚJ	účtovná jednotka
FO	fyzická osoba
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
OR	obchodný register
PÚ	podvojný účtovníctvo
DPH	daň z pridanej hodnoty
DzP	daň z príjmov
SD	spotrebná daň
NM	nehmotný majetok
HM	hmotný majetok

Prílohy:

- Príloha č.1 Rozvaha podľa Vyhlášky č.500/2002 Sb.
- Príloha č. 2 Súvaha podľa Opatrenia MF SR
- Príloha č.3 Výkaz zisků a ztráty podľa Vyhlášky č.500/2002 Sb.
- Príloha č.4 Výkaz ziskov a strát podľa Opatrenia MF SR